

КРИСТИНЕ НЬОСТЛИНГЕР ДОЛУ КРАСТАВИЧНИЯ ЦАР

Превод от немски: Елисавета Кузманова, 1981

chitanka.info

ПРЕДГОВОР

Дядо каза, че някой от нас трябва да напише тази история. Е, разбира се, той е прав!

Мартина рече, че тя ще го направи. Но досега само купи топ розова хартия и зелена лента за пишещата машина. Обясни, че не е започнала още да пише, защото ѝ било много трудно да раздели на периоди случката. А според учителя по немски език най-важното за всяко съчинение е правилната периодизация.

Пък аз пет пари не давам за каквито и да било периоди! И защото кракът ми е в гипс и без друго не мога да ходя на плуване, реших аз да я напиша.

ПЪРВА ГЛАВА

ИЛИ №1 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Ще разкажа кои сме. Как нещо изтрополи в кухнята. Главният редактор не желае нищо да знае. Фотоапаратите също не проявяват интерес, макар че са цели пет парчета.

Всичко бе започнало много по-отдавна. Ние обаче го узнахме едва миналата година навръх Великден, докато закусвахме. Най-напред се изтрополи. Помислих си, че в кухнята нещо е паднало. Мама отиде да види, а като се върна, цяла трепереше и ние...

Е, все пак май трябва най-напред да кажа кои сме ние.

Ние, това сме дядо, и мама, и татко, и Мартина, и Ник, и аз.

Дядо е почти на седемдесет. От последния удар, който получи неотдавна, кракът му е парализиран, а устата изкривена. Но и с изкривената си уста все още може да казва куп умни неща. Много повече от други хора със съвсем права уста. Дядо е баща на татко.

Татко е около четиридесетгодишен и е началник-отдел в дружество за застраховка на автомобили, но много дребен началник. Мама казва, че в службата си татко има право да смърне най-много трима души. Сигурно затова така крещи у дома — така поне мисли дядо.

Мама също е на около четиридесет. Тя изглежда много по-млада. Косите ѝ са изрусени и тежи само петдесет килограма. Почти винаги е в добро настроение, но понякога е разгневена и мърмори, че само ни слугувала, щяла да тръгне пак на работа и тогава сме щели да видим дебелия край.

Мартина е в пети клас на гимназията. Слаба, висока и с руси коси. Но нейните са естествени. Лошо вижда, тъй като бретонът ѝ пада върху очите. Влюбена е в Алекс Бергер, неин съученик. Татко се сърди, защото Алекс Бергер има дълги коси. Мама казва, че няма значение,

защото Мартина въпреки това е отличничката в класа, а човек без друго не се жени за първата си любов. В сравнение със съучениците си Мартина не е глупава гъска.

Ники е нашето братче. Аз често го наричам Ник. Точно сега той учи в училище колко е две по две, макар да го знае отпреди три години. Неотдавна той вся голям смут, защото посред часа по аритметика станал, казал довиждане и си тръгнал. Не се върнал в къщи, а отишъл при стария Хуберт, нашия дърводелец. Там събирал стърготини. Ники иска да стане дърводелец. Учителката се обадила на мама и казала, че ще му намалят поведението.

Аз се казвам Волфганг и съм на дванадесет години. Уча във втори гимназиален клас. Мартина казва, че с моята физиономия е по-добре да не се показвам на улицата. На мен ми е безразлично как изглеждам. Тъй и тъй не мога да изглеждам, както бих искал. Затова и не нося шината, въпреки че струваше цели пет хиляди шилинга. Пет пари не давам за заешките си зъби. Досега винаги съм бил добър ученик, но тази година класен ни стана Хазлингер, а той не може да ме понася. Праска ми една подир друга двойки по математика и география. Най обичам да плувам. Тренирам плуване. Ако се понапъна, така казва треньорът, за две години мога да стана и национал по гръбен кроул за юноши.

Купихме къща с градина. От три години живеем в нея. Докато татко изплати дълговете по къщата, ще е старец от Вехтия завет — така казва мама. Затова трябва да пестим и дядо с пенсията си ни купува обувки и панталони и рокли за Мартина. Много е приятно, защото на дядо му е все едно дали тениската е на червени, сини и бели райета, или на нея е отпечатана физиономията на Касиус Клей. Той не ни купува и панталони с три номера по-големи, за да ги израстем. Миналото лято купи на Мартина бикини, последна дума на модата, май че доста прозрачни. Татко беше бесен и се развика:

— По-добре дъщеря ми да тръгне гола!

Дядо се закиска и каза:

— Най-послед синът ми да каже нещо умно!

Татко ужасно се ядоса, но не му отговори; не иска пред нас да се кара с дядо. Отиде при мама в кухнята и закрепця, но тя каза, че всички момичета сега носят такива бикини.

Стига съм разказвал за нашето семейство. Струва ми се, че мога да се върна на миналия Великден.

И така, миналата година навръх Великден, докато закусвахме, мама се върна от кухнята така силно разтреперана, че Мартина, ужасена от вида ѝ, изпусна едно великденско яйце в чашата си с кафе.

Дядо попита:

— Снахичке, какво ти е? (Дядо винаги казва на мама „снахичка“.)

В този момент трополенето отново се чу и татко извика:

— Ники, престани!

Винаги, когато се тропа или чука, татко казва: „Ники, престани!“ В повечето случаи има право, но този път не беше Ники, а и шумът идваше от кухнята. Ники се разплака, защото съвсем не беше виновен. Мартина извади яйцето от кафето си, а мама продължаваше да трепере и каза:

— В кухнята, в кухнята...

Всички в един глас попитахме какво има в кухнята, но мама не можа да каже. Тогава дядо стана и тръгна натам. Последвахме го — Мартина, Ники и аз. Помислихме си, че може би се е спукала някоя водопроводна тръба или пък зад газовата печка се е появила мишка или някакъв гигантски паяк, от който мама се плаши. Но нито тръба се бе спукала, нито се бе появила мишка или паяк. Гледахме като втрещени. И татко също, той ни бе последвал.

На масата в кухнята седеше нещо, високо около половин метър. Ако нямаше очи, нос, уста, ръце и крака, би приличало на голяма дебела краставица или на средно голяма кратуна. На главата имаше корона. Златна корона със скъпоценни камъни по края. Носеше бели дантелени ръкавици, а ноктите на краката му бяха лакирани в червено.

Коронованият кратун-краставун ни се поклони, праметна едно върху друго тънките си крачета и заговори с басов глас:

— Ние се казва цар Куми-Ори Втори от рода Подземни!

Не мога точно да опиша какво се случи след това, защото не обърнах внимание на другите. Така се бях уплашил от краставичния цар.

Не си помислих: „Не може да бъде!“, не си помислих и: „Ама че е смешен!“, изобщо нищо не си помислих, абсолютно нищо. Моят приятел Йо Хубер казва в такива случаи: „Тоя изтъпя!“

Спомням си само, че татко каза три пъти „не“. Първия път много високо, втория път нормално, а третия път много тихо. Татко винаги твърди, че когато каже „не“, тогава наистина е „не“. Но този път неговото „не“ изобщо не му помогна. Краставицата-кратуна си седеше върху масата в кухнята. С ръце, скръстени на краставичния си търбух, повтаряше:

— Ние се казва цар Куми-Ори Втори от рода Подземни!

Във всеки случай дядо пръв престана да се пули. Приблужи се до цар Куми-Ори, поклони се и каза:

— Радвам се да се запозная с вас! Името ми е Хогелман. Аз съм дядото в този дом.

Куми-Ори протегна дясната си ръка и я поднесе под носа му. Дядо погледна дантелената ръкавица, но не разбра какво иска Куми-Ори.

Мама си помисли, че може би ръката му е изкълчена и трябва да му се направи компрес. Тя винаги мисли, че някой има нужда от компрес, прахче или синап на гърдите.

Куми-Ори обаче не искаше компрес и ръката му бе съвсем здрава. Той разпери под носа на дядо пръстите си в дантелена ръкавица и каза:

— Ние свикнал всеки целува нас ръка!

Дядо обаче заяви, че в никакъв случай няма да целуне ръка на Куми-Ори. Изключение би могъл да направи само ако има насреща си много красива дама, а Куми-Ори съвсем не е красива дама. По зелената краставична кожа на Куми-Ори избиха тиквеножълти петна и той гневно се развика:

— Към нас се обръща с Ваше величество!

Дядо погледна краставичния цар така, както гледа хора, които не може да понася. Но и тогава краставичният цар не престана да фучи. Намести си инкрустираната корона и каза:

— Нас изгонили въстанали поданици! Ние моли временно политическо убежище!

И продължи:

— Ние много уморен от голямо вълнение!

След това се прозя, затвори червените си очи-копчета и заклати глава също като дядо, преди да заспи пред телевизора. При това промърмори сънено:

— Ние желае нас покрият и сложат възглавница.

Ники изтича в своята стая и долетя със старата плетена количка за кукли. Мартина извади всички боклуци, на които не им беше там мястото: изсърнал сандвич с масло, три кутийки от автомобилчета, мухлясала кисела краставица и един къс чорап на Ник. И слава богу — ученическата ми карта, която от три седмици търсех под дърво и камък. Кокичките от джанки останаха в количката. Взех на ръце цар Куми-Ори, защото беше вече заспал и щеше да падне от масата. Имах странно усещане — приличаше на сурово козуначно тесто в найлонов плик. Полазиха ме тръпки, но сложих заспалия Куми-Ори в количката, а мама го покри с една кухненска кърпа. Короната със скъпоценните камъни мама сложи в камерата на хладилника. Дори не се учудихме. Толкова изумени бяхме всички.

Само Ник не бе изумен. Но него нищо не го смайва. Твърди, че под леглото му има шест лъва, един слон и десет добри джуджета. А щом някой има под леглото си джуджета, естествено — един Куми-Ори не може да го слиса.

Ник изтика количката на терасата, намести се до нея и изпя на краставицата: „Княже мой, нани ми, на! Всичко почива в нощта...“

Цар Куми-Ори Втори спа през целия неделен ден. Хъркаше спокойно и равномерно. Татко се обади по телефона във вестника, чийто редовен читател беше, но не намери никакъв редактор. Нали беше Великден. Само портиерът се обади. Но се разсмя и каза на татко да си запази цялата тази история за следващия първи април.

Татко изрева:

— Това е нечувана дързост и ще ви струва скъпо!

Трясна слушалката. После каза, че ще се обади в дома на главния редактор, защото винаги е най-добре да се говори с шефа, а не с подчинените.

Наложи се да му донеса вестника, а Мартина да провери дали Докупил се пише с две „у“. Така се казваше главният редактор.

След това татко потърси в указателя, но имаше десет души с името Йозеф Докупил. Първият беше крояч, вторият — износител, третият — фризьор, а четвъртият — лекар. Двама Докупиловци живееха в Симеринг и татко каза, че не са те, защото в Симеринг живеели само пролетарии. Останалите четири номера татко набра последователно по телефона. Два пъти никой не се обади, след това една жена каза, че Йозеф Докупил е синът ѝ. Бил отишъл на риболов и наистина не би имал нищо против да бъде главен редактор, но за съжаление е пианист в бар „Ша-ноар“. Последният Докупил се оказа истинският и при това си беше у дома. Татко му разказа цялата история за Куми-Ори и че веднага би трябвало да изпрати репортьор и фотограф у нас, ние и без друго бяхме чули всичко, защото главният редактор му повярва, колкото портиерът. Татко побледня от яд и затвори телефона.

— Какво каза той? — попита дядо и иронично се усмихна.

Татко отговори, че не може да го повтори пред нас, децата, тъй като оня бил ужасно противен. Но ние и без друго бяхме чули всичко, защото главният редактор направо крещеше в слушалката.

Дядо направи обидена физиономия и заяви, че не му се вярва такъв изтънчен господин, от толкова реномиран вестник да каже нещо много просташко. В действителност не беше възмутен, искаше само да ядоса татко. Винаги се карат заради вестниците си. Татко чете един, който дядо не харесва, а пък дядо чете друг, който пък татко никога не разтваря.

Мама поиска да се обади на вестника на дядо, но и двамата бяха против. Дядо каза, че хората от неговия вестник се занимават с по-важни неща, а не да пишат за разни изгонени тикви.

От голямо вълнение мама забрави печеното свинско. Бе пропуснала да включи фурната и на обяд месото си беше сурово и студено. Ядохме хляб със салам и картофена салата, останала от предишния ден.

Татко има пет фотоапарата. Те са неговото хоби. Най-новият е такъв, че само след половин минута може да извади готова цветна снимка. С този фотоапарат татко се промъкна на терасата и снима цар Куми-Ори. Искаше да изпрати на главния редактор на вестника

снимката му. Но когато снимката бе готова, на нея не се забелязваше никакъв Куми-Ори. Само празната количка за кукли и кракът на масата. Татко опита още веднъж и още веднъж. На снимката излизаше само празната количка. Той донесе „Лайката“, „Ролейфлекса“ и японската камера и като луд продължи да снима спящия Куми-Ори. Със светкавица и без светкавица. Черно-бяло и цветно. На деветмилиметров, а след това на двадесет и три милиметров филм. След това прояви филмите в мокрото помещение и направи контактни копия и увеличени снимки. Но колкото и да ги увеличаваше, не се виждаше никакъв Куми-Ори.

Вечерта кошът за пране бе пълен догоре със снимките на татко — всичките само с празната количка и крака на масата.

Дядо ми каза, че Куми-Ори вероятно не може да бъде заснет, а мама добави:

— Тогава няма какво повече да се обаждаме на разни вестници или в телевизията. Ако сензацията не е придружена със снимка, за повечето хора не е интересна.

ВТОРА ГЛАВА

ИЛИ №2 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Защо царските корони са хубави? Мазетата не служат само за склад на картофи. Става ясно, че нашето семейство отново не е единодушно.

По време на вечерята Куми-Ори още спеше. Ние гледахме криминалния филм по телевизията. Нашият спящ гост в количката за кукли така бе объркал баща ни, че той забрави да ни забрани да гледаме криминалето.

Криминалният инспектор току-що бе вдигнал решетката на един канал, за да слезе в него и да преследва бандитите, и ето че количката на терасата се разклати. Краставичният цар се събуди. Ники го довлече във всекидневната. Дядо изключи телевизора.

Куми-Ори закрепця:

— Къде е наша корона? Ние има нужда от наша корона!

Ужасен, той се хвана за главата.

Отначало не можехме да си спомним къде е короната. След това Ники се сети, че в объркването си мама я бе набутала в камерата за дълбоко замразяване. Ники я извади оттам. Короната обаче бе ледена. Куми-Ори силно се развика, когато Мартина му я сложи на главата. След това татко я стопли със своята запалка. Но този път много се нагорещи.

През всичкото време краставичният цар хленчеше: искал си начаса короната, защото без нея бил гол-голеничък и не можел нито да мисли, нито да живее. Най-после короната бе с необходимата равномерна температура за царствената му глава. Куми-Ори си я сложи и се покатери на фотьойла на татко. На него татко седи, за да гледа телевизия. Куми-Ори си кръстоса краката, а ръцете си сплете на корема и се обърна към татко с въпроса:

— Много ли учудени вие? Трябва ли ние разкаже кой е и какво търси тук?

Татко кимна с глава.

Мартина попита:

— Защо непрекъснато повтаря „ние“? Нали тук е сам?

Татко обясни, че това е царското множествено число, но Мартина нищо не разбра.

Мама ѝ обясни:

— Един цар е нещо повече от обикновените хора. Затова той вместо „аз“ казва „ние“ и затова към него се обръщат вместо с „ти“ на „вие“, а той се обръща към обикновените хора вместо с „ти“ с „той“.

Мартина пак нищо не разбра. И аз също. Тогава дядо ни пошепна:

— Говори така, защото е глупав!

Това вече Мартина разбра. А и аз!

Куми-Ори се поизкашля и заразказва. Разказът продължи дълго, защото Куми-Ори се изразява по странен начин. Трудно му се разбира. Естествено, и ние имаме много въпроси, но около полунощ всичко се изясни.

И така, цар Куми-Ори е дошъл от нашето мазе, от долното мазе. Ние имаме две мазета. В горното сме складирали картофите, зимните круши, бурканите с конфитюр, и старото колело на Ник с трите колела си стои там. На полицата са инструментите на дядо. В горното мазе е и вратата към долното мазе. Зад вратата има стръмна стълба към долното мазе. Татко строго ни бе забранил да използваме тази стълба. А тя съвсем не е толкова опасна, само че е малко влажна и хлъзгава. Но когато татко оглеждал къщата, преди да я купи, се подхлъзнал на тази стълба и си изкълчил глезена. И понеже си беше изкълчил глезена, ние не трябваше да слизаме в долното мазе. Иначе вероятно много по-рано щяхме да забележим, че там има куми-орита.

Та в долното мазе живеел цар Куми-Ори със своите придворни блюдолизци и поданици, които вече не желаели да му бъдат поданици. Краставичният цар ни разказа, че той и неговите придворни блюдолизци, естествено, били много мили, добри и дружелюбно настроени към поданиците. Но те били големи неблагодарници и вдигнали въстание. Придворните избягали. Толкова се уплашили, че не само избягали много бързо, но забравили да вземат със себе си цар Куми-Ори Втори. Виновник за въстанието бил един навъсен бунтар, който винаги бил подозрителен. Той размирил верноподаниците, а Куми-Ори, изоставен от всички, потърсил политическо убежище в нашата кухня.

Тогав Куми-Ори каза, че сигурно още тази седмица ще го повикат обратно, тъй като поданиците му няма да могат да се справят без него.

— Защо верноподаниците да не могат без негово величество? — запита дядо.

— Защото те нищо не знае и много глупав. Има нужда някой, който му каже какво прави — обясни краставичният цар.

— Така, така — каза дядо. — Глупави били те. А защо са глупави?

Куми-Ори вдигна краставичните си рамене.

— В такъв случай аз ще обясня на ваша светлост защо са толкова глупави вашите поданици! — изрева дядо и се надвеси над креслото.

— Татко, моля те! — извика баща ми. — Това няма абсолютно никакво значение. Не започвай пак с вечните си истории!

А мама каза, че дядо не бива да се вълнува на политически теми, защото е вредно за сърцето му. След това Куми-Ори разказа, че във всички стари къщи със стари мазета живеят краставично-кратунести човечета и всички си имат по един краставично-кратунест цар. В големи и стари палати живеят дори краставични императори. Той каза също, че в последно време се случва тук-там поданиците да се бунтуват и да вдигнат метеж. Дядо каза, че това не е метеж, а революция.

— Не, не! — каза Куми-Ори. — Не! Те правят метеж, метеж, метеж!

— Революция! — изрева дядо.

— Метеж, метеж! — викаше Куми-Ори.

— По дяволите! — каза татко. — Та това е едно и също!

Мартина каза:

— Ако някой дойде с войници, закрие парламента и затвори хората, които не го харесват, тогава това е метеж. Но ако верноподаниците изгонят царя, свикат парламента, обявят избори и издават вестници, в които всеки може да пише каквото си иска, тогава това е революция.

Татко я попита откъде знае такива щуротии. Мартина обясни, че това не са щуротии. Ако е знаела всичко това на последния урок по история, нямало да получи петица, а шестица. Татко каза, че при първа възможност ще каже мнението си на новия учител по история. Куми-Ори се съгласи с него.

Около полунощ Куми-Ори каза, че е смъртно уморен, но в никакъв случай не може да спи сам в стаята, след като поданиците му го преследват и шпионират. И в куклената количка не може да спи, защото скърцала и пукала. Той би могъл да се събуди и да се уплаши. И реши:

— Ние спи в легло с някой от вас!

— Само не при мен! — извиках аз, защото си спомних какво чувство изпитах, когато държах краставичния цар, а съвсем не желях да спя в една и също легло със сурово козуначно тесто.

Тогава татко каза, че Куми-Ори може да спи при него. Това вече беше странно, но още по-странно бе как го изрече. Ето какво каза той:

— Ваше величество! Вие можете спокойно да пренощувате в моето легло. Аз ще бдя над съня на Ваше величество!

При това без сянка от насмешка. Бях забелязал, че татко изобщо не се присмива на краставичното човече.

ТРЕТА ГЛАВА

ИЛИ №3 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Разказвам какво видях в татковата стая. Татко иска за закуска нещо, което никой човек не яде. И как изведнъж една, традиция отива по дяволите.

В понеделник след Великден се събудих рано. Ник все още спеше. Ослушах се към стаята, в която спяха мама и Мартина. Оттам нищо не се чуваше. Но от татковата стая долиташе шумно двугласно хъркане. Внимателно отворих вратата. В леглото, долепили буза до буза, спяха татко и краставичният цар. Короната лежеше върху завивката, а татко и Куми-Ори здраво я държаха с едната си ръка. Тихичко затворих вратата и отидох в кухнята.

Дядо беше в кухнята. Беше изпил чаша мляко и дояждаше трохите от кекса, разпилени върху подноса.

Казах на дядо:

— Татко и краставичният цар лежат в леглото като...

Не ми хрумна никакво сравнение.

Дядо се осведоми:

— Може би като влюбена двойка?

Кимнах, а дядо въздъхна.

И аз си сипах мляко и с дядо си поделихме трохите от кекса. Той изяде изгорелите, а пък аз по-светлите. И двамата бяхме вперили поглед в подноса за кекс. Събирахме трохите и от време на време дядо промърморваше:

— Е, добре! Добре!

Но при дядо този израз не означава, че одобрява нещо, а тъкмо обратното.

— Можеш ли да го понасяш? — попитах дядо.

— Кого? — попита в отговор дядо, но съвсем точно знаеше кого имам предвид.

— Е, онази светлост, краставичната тиква — казах аз.

Дядо отговори:

— Не!

В този миг мама влезе в кухнята. Косите ѝ бяха навити на ролки и напреко през бузата имаше широк червен белег. Но това не беше истински белег, а отпечатък от някоя ролка. Вероятно цяла нощ бе лежала върху нея. Мама триеше с едната си ръка зачервеното място, а с другата слагаше кафе в кафеварката. Това, че ние не поздравихме мама, а и тя нас, също е нещо обикновено. С мама можеш да говориш едва след като е пила кафе. Преди това дума не продумва.

Мама вече беше направила кафето и бе отпила първата глътка. Каза: „Добро великденско утро!“ и през цялото време продължи да разтрива белега. След това промърмори:

— Тази нощ сънувах нещо невероятно глупаво!

Аз ѝ казах:

— Ако си сънувала един Краставун с корона, тогава хич не си сънувала.

— Жалко — каза мама. Тя разбъркваше кафето си, въпреки че го пиеше без мляко и захар и то съвсем нямаше нужда от бъркане. Дълго седяхме така. Мама бъркаше, а аз и дядо обирахме трохите.

Тогавя дойде Ник и понеже сутрин рано мама мисли и гледа бавно, твърде късно забеляза, че Ник е извадил от камерата ягодилия сладолед. Мама ужасно се накара на Ник, който ядеше сладолед, а Ник се разрева и се развика, че е Великден и щом е Великден, човек може да си позволи да изяде един сладолед.

Появи се и Мартина и се оплака, че съвсем не може да се наспи при такъв шум. Взе от Ник чашата със сладолед, изсипа го в халба за бира и го заля с газирана вода, като обясни, че сладоледо-крем-содата не е детска закуска и ако обича, да престане да пищи.

Но мама взе сладоледо-крем-содата, изля я в умивалника и се развика, че ако си мислим, че можем да правим, каквото си искаме, много се лъжем. После мама се успокои, Ник получи какао, а Мартина си свари чай за успокоение на нервите. През това време аз гледах през прозореца.

Небето беше синьо, с едно-единствено бяло облаче. На улицата пред вратата на нашата градина бе застанал господин Хавличка и си подсвиркваше. Всеки ден около осем часа Хавличка стои пред нашата къща и подсвирква на кучето си. В осем и петнадесет кучето се връща и Хавличка спира да свири.

Когато кучето дойде, аз си помислих: „Сега е осем и петнадесет и небето е синьо. Време е да се облечем, защото по традиция всяка година в понеделник девет часа тръгваме на великденска разходка с кола. Татко каза, че това е традиция. Винаги всички трябва да сме заедно дори когато имаме хрема. Вече се бяхме отучили да се противим, защото това, все едно, не помагаше. Татко се разгневява, когато някой от нас не иска да тръгне, защото според него нарушаваме традицията. Мама и Мартина трябва да се облекат за екскурзията в народни носии, а Ник и аз да сме с кожени панталони.“ Тъкмо си мислех за това, и в кухнята дойде татко. Каза „Добро утро“ и отвори шкафа под умивалника, където държахме лука и картофите. Взе кошницата с картофите и започна да рови в нея.

— Какво търсиш? — го попита мама.

— Покълнал картоф — каза татко.

— Какво покълнало? — попита мама, като погледна много уплашено.

Татко каза, че търси картоф с кълнове по него, поникнал картоф.

Мама му отвърна, че нашите картофи са само първо качество и са пресни. Но татко продължаваше да търси.

Мама искаше да разбере защо му е покълнал картоф, а татко обясни, че му е необходим за закуска.

— Ти искаш прорасъл картоф за закуска? — извика Ник и беше страшно въодушевен от тази идея на татко.

— Не аз — отговори татко, — а цар Куми-Ори!

Ник се шмугна под кухненската пейка, легна по корем и измъкна оттам шест картофа с много дълги кълнове.

Той каза:

— Те стоят там от Коледа. Мислиш ли, че са хубави?

Татко му отвърна, че са чудесни, но че е голяма свинщина, ако картофите стоят под една мебел от Коледа, защото се вижда колко малко се чисти у нас. След това добави, че трябва да побързаме, да не забравим дъждобраните, мама да сложи в багажа старото одеяло, дядо

да напълни хладилната чанта, Мартина да сложи федербала в багажника, аз да изчистя стъклата на колата, Ник да лъсне дръжките на вратата ѝ, а мама, за бога, да не забрави пак острия нож и книжните салфетки.

— А какво ще прави краставичният цар, когато заминем? — попита Ник.

Татко обясни, че ще го вземем с нас. И че той ще седи на коленете ми. Тогава аз силно извиках:

— Не! И още веднъж: не!

— Е, тогава ще стои на коленете на Ник! — нареди татко.

Ник нямаше нищо против. Но мама обясни, че Ник трябва да седи на нейните колене и че тя има нещо против, ако отгоре се натътрузи и краставичният цар, тъй като тя не е магарето на бременските музиканти.

Татко погледна въпросително Мартина. Мартина поклати глава. Дядо също поклати глава. Татко кипна. Изрева, че един от нас трябва да вземе Куми-Ори. Той не можел да го вземе, защото трябвало да кара колата.

— Не ми е симпатичен — измърмори дядо.

— Имам чувството, че е козубачно тесто — казах аз.

— Аз държа Ник на коленете си. Това ми стига! — отсече мама.

— Изпитвам ужас от него! — извика Мартина.

Татко продължи да крещи, че сме неблагоприятни и безсрамни. Той търчеше между кухнята и банята, изми се, обръсна се и се облече. Когато беше готов, застана заплашително пред нас и попита:

— И така, кой ще вземе царя на коленете си?

Дядо, мама, Мартина и аз поклатихме глава.

За пръв път се случваше някой от нас да не изпълни заповедта на татко. Ние сами бяхме изненадани, а татко още повече. Ето защо попита още два пъти. Но нищо не помогна.

Тогава татко, побелял от гняв, се завтече към своята стая и излезе с Куми-Ори на ръце. След това тръгна с него към гаража и го сложи да седне на задната седалка в колата. На Ник каза:

— Ела, Ник! Ще пътуваме сами!

Нарочно не погледна към нас.

Татко излетя с такава ярост от гаража, че с предното ляво колело закачи розовия храст и обърна греблото и количката. Премина през

градинската врата и сви по улицата, като че ли искаше да получи Голямата награда на Монако.

Прораслите картофи лежах самотно на кухненската маса. Мама ги хвърли в кофата за боклук и се развика, че не сме солидарни с нея, че собствените деца ти забиват нож в гърба и измъкват картофите изпод пейката. След това мама заяви, че ще си прекара един приятен ден. И си легна да си доспи.

Дядо се обади на своя приятел, стария Бергер. Уговори се да се видят в аперитива, а по-късно да изиграят партия кегли.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ИЛИ №4 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Великденският понеделник в разрез с традицията. Обстановката по фронтовете се изостря. След разгорещен спор — негласен компромис.

Отидох на плуване. Мама ми даде пари, за да си купя от бюфета в басейна кренвирши с горчица.

Но не отидох в бюфета. Ерих Хубер, който също тренира плуване, ме покани на обяд у тях. Бе съвсем сам у дома. Родителите му с малката му сестричка бяха отишли на екскурзия. Но на такава екскурзия — в понеделник след Великден — Ерих може и да не отиде. Неговият баща не държи като нашия на традицията.

В дома на Ерих Хубер е много по-различно, отколкото у нас. Не е нужно Ерих постоянно да пита дали може да отиде на плуване, на кино, на гости у свой приятел. Ерих казва, че може да прави, какви речи, каквото иска. Но казва също, че това има и лоши страни — поне в тяхното семейство. И майка му например си прави, каквото иска — понякога ме иска да готви, а понякога не иска да глади. Тя заявява, че на Ерих няма да му се откъснат ръцете, ако от време на време си оглади някоя риза.

Аз не мога да преценя може ли да ти се откъснат ръцете, ако изгладиш една риза. Никога досега не съм гладил, дори не съм пипвал ютия. Във всеки случай у Ерихови е много весело. Стаята му е истински панаир. На пода са разхвърляни книги, карти за игра и гащета, а сред тях се търкалят учебните пособия на Ерих. На една от стените е нарисувал с флумастер една картинка. А на вратата на стаята му с големи букви е написано: „Вход за възрастни забранен!“

Направихме си омлет с шунка. След това ходихме на кино. Гледахме филма „Извири ми тангото на смъртта“. След това отидохме

в „Гого“ да пием една кола, играхме и на флипър.

В „Гого“ Мартина седеше с Алекс Бергер и още една дузина деца от нейното училище. При „Гого“ идват винаги много ученици от нашето училище. Възрастни въобще не влизат. За тях е много шумно. Ние с Мартина бяхме за пръв път там. Татко никога не разрешава да ходим в „Гого“. Той беше казал: „Деца не ходят в кръчми“.

Но Мартина вече не е дете. А и „Гого“ не е кръчма. Там всички пият кола, но татко е против кока-колата. Твърди, че разяжда стомаха. Какво има предвид, не зная точно. Във всеки случай иска да пием неговия сок от сливи, собствено производство. Но нашият сливов сок е отвратителен и освен това от него боли корем.

Двамата с Мартина се прибрахме по мръкнало. Мартина ми разказа, че Ани Вестерман я ревнува от Алекс Бергер, а аз ѝ разказах, че на кроул съм подобрил резултата си с една десета от секундата. Казах ѝ също, че на всяка цена трябва да види филма „Извири ми тангото на смъртта“. Така добре се разбирахме, че обещах да ѝ дам пари за кино. Когато се върнахме в къщи, колата на татко бе вече в гаража. Мама беше в кухнята. Правеше шницели и така яростно ги чукаше, че масата се тресеше.

— Сърдита е, защото се връщаме толкова късно! — прошушнах на Мартина. Но грешах. Мама говори с нас много приятелски — изглежда, я беше яд на другиго.

Ник беше на терасата, а дядо още не се беше върнал. Татко си беше в стаята, а цар Куми-Ори се бе излегнал на дивана в хола и гледаше куклен театър по телевизията.

Минах покрай него. Той ми каза:

— Малкият, лакирай нас ноктите на краката!

И посочи ноктите на краката си. Червеният лак на палеца му бе малко олющен.

Казах на Куми-Ори:

— Ние не ваш камериер! — и отминах.

Отидох на терасата и попитах Ник как е минала екскурзията. Ник беше кисел. Разказа ми, че в колата на Куми-Ори му прилошало, тъй като не можел да понася пътуване с кола. На поляната главата го заболяла от слънцето, а когато поискали да обядват в една гостилница, собственикът не пуснал Куми-Ори в заведението си и трябвало да се върнат.

— Слушай, Ник, може би знаеш какво иска да прави татко с Краставуна?

— Татко ще го закриля и ще му помогне отново да се възкачи на престола!

— Абсолютен куку! — казах и продължих: — Струва ми се, че нашият господин татко сам не си вярва!

Ник беше възмутен. Той изкреця:

— Разбира се, че татко ще го стори. Татко може всичко!

— Затова пък аз няма да си разплета чорапите! — отговорих.

Ник ме погледна глупаво, защото не разбра какво исках да кажа. Не може и да знае, защото това е най-новият израз за „слагам си ръката в огъня“. Изнамерен от Ерих Хубер само преди седмица.

След това мама ни повика за вечеря. Татко излезе от своята стая. Той си сложи шницел и три картофа в чинията и си я занесе в стаята. Така прави винаги, когато ни е сърдит. Куми-Ори слезе от дивана и изтича подире му. Татко излезе още веднъж от стаята и отиде в кухнята.

Мама извика подире му:

— Покълналите картофи изхвърлих вече в кофата за боклук!

Татко се позабави в кухнята, а след това, огорчен, излезе с покълналите картофи в ръка и мина през всекидневната.

Мартина от уплаха изпусна вилицата си и простена:

— Ама той наистина е ровил в кофата за боклук!

— Щом не го е гнус от кофата за боклук! — каза Ник и продължи: — Е, тогава наистина много обича краставичния цар!

— Във всеки случай — процеди мама — заради мен никога не му се е случвало да бръкне в кофата за боклук!

Вечерта, когато вече си бяхме в леглата, татко и мама се караха. Те се караха много високо. В моята стая се чуваше всичко. Мартина и Ник се примъкнаха при мен, за да могат и те да чуят всичко.

Мама каза, че цар Куми-Ори трябва да си отиде. По какъв начин, това ѝ е безразлично. Но в къщи тя няма да го търпи.

Татко каза, че той ще задържи цар Куми-Ори на всяка цена; настоява мама да се отнася любезно с царя, а също да приучи и нас.

Мама се развика, че татко никога не ни е разрешил да си вземем куче или котка, морско свинче или пък златна рибка, въпреки че децата

имат нужда от животни. А сега сам иска да си задържи този краставун-кратун!

Татко изкрещя, че това изобщо не е краставица-кратуна, а цар, изпаднал в беда!

Мама отговори, че плюе на такива царе, изпаднали в беда!

Татко отвърна, че той подкрепя изпаднали в беда царе, тъй като е човек с милостиво сърце.

Мама на свой ред избухна и каза, че той съвсем не е милостив човек и да не я размива. После тя дълго и силно се смя. Но смехът ѝ съвсем не звучеше весело.

Татко прекъсна смеха ѝ с крясък, като ѝ обясни, че тя не може да разбере това, нищо не разбирала, и татко не разбирала и затова нямала представа колко колосално важно е да има един цар Куми-Ори в къщи.

След това дойде дядо. Той успокои родителите ни. Татко и мама направиха компромис. Трудно можехме да го чуем, защото вече не говореха така високо. Разбрахме само половината, но и това бе достатъчно. Куми-Ори ще остане в стаята на татко и няма да излиза оттам. Татко ще се грижи за него и ще го гледа. Ще му купува и покълналите картофи. Ние с мама въобще няма да се интересуваме от Куми-Ори. Не можах да се споразумеят само дали мама въпреки всичко ще трябва да чисти стаята на татко.

Преди да отиде в стаята си, Мартина ми каза:

— Ако цар Куми-Ори беше чувствителна краставица, отдавна да се е измел от къщи. Не може да не е забелязал, че заради него постоянно стават кавги!

За Ник това бе много сложно:

— Вие сте глупави! — каза той. — Царят е просто хубава играчка!

ПЕТА ГЛАВА

ИЛИ №5 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Ще опиша злополучната история с татковите подписи. И как не можах да заспя. И как най-сетне заспах. Подозрението, което за съжаление не успях да осмисля както трябва.

На другия ден нямах време да помисля за цар Краставун. Беше последният ден от Великден. Страшно много бях изостанал с уроците, а си имах и друга грижа.

Ето каква беше работата: преди три седмици ни раздадоха последното контролно по математика. Въпреки че във всяка задача имах по една нищожна грешка, Хазлингер ми бе завъртял двойка. А под нея беше написал: „Подпис на бащата“. С три удивителни! За останалите му е достатъчен подписът на майката. Но тъй като не ме обича, решил е да ме довърши с тези подписи на бащата.

Уф, сега в никакъв случай не мога да покажа тази двойка на татко. Здравата си изпатих при последната двойка. Той ми залепи плесница и каза, че ако получа още една, няма да ходя вече на плуване, а няма да ми дава и джобни пари.

Затова и не показах в къщи двойката и следващия час по математика нямах подписа на баща си. Хазлингер ме наказва, като ми даде за домашно четири уравнения с много неизвестни, но отново с подписа на татко. В следващия час по математика дадох на Хазлингер четирите уравнения и тетрадката за работа в клас, но нито в едната, нито в другата имаше подпис на баща ми. Ето че Хазлингер увеличи наказанието на осем уравнения, пак с подписа на баща ми.

И така: с всеки урок по математика уравненията се увеличаваха. Утре щях да имам шестдесет и четири уравнения и щяха да са ми необходими шест подписа на баща ми. А да получиш шест подписа е шест пъти по-трудно, отколкото един. При това сега изобщо не мога да

припаря при баща си след скандала около Куми-Ори. Предпочетох да не кажа нищо на дядо и на мама. Те вероятно все пак щяха да споделят с татко.

Ерих Хубер ми предложи да подправя подписа на татко. Проста работа. Той постоянно го практикува. Но на Ерих му е къде-къде полесно. Той още от първи клас е лош ученик. Все подправя подписите. Учителите изобщо не познават истинския подпис на татко Егон.

Опитах се да се упражня в тетрадката си и да имитирам подписа на татко, но татко има тлъст, широк подпис и никой не би могъл да го имитира.

Бях наистина отчаян. Гледах в една точка в стената. Бих се разревал. И все не ми излизаше от ума как преди две седмици се връщах с Михл Шуберт в къщи. Ние се шляехме по улицата и ругаехме училището и Хазлингер. Тогава Михл попита:

— Как мислиш, Волфи, Хазлингер само по математика ли ще те остави на поправителен, или и по география?

Никога в живота си не съм се уплашвал, както тогава. Честна дума! Никога не бях мислил, че мога да остана. Та толкова нещо изобщо не ми беше хрумвало. А при това беше напълно вероятно. Събрах бележките си по математика от всички контролни: две, две, три, три, две, две — и ги разделих на шест (толкова поне мога да смятам!). Получи се 2,66 и шест в период, а моите бележки по география навярно бяха 2,99 и девет в период. Средно, разбира се!

Михл се опитваше да ме утеши:

— Хазлингер ще изпитва още два пъти. И ако на последните две контролни по математика изкараш четворки? Е, тогава ще бъде готино!

Михл просто си фантазираше. Аз и четворка при Хазлингер?! По-скоро земята ще се продъни.

През целия път до в къщи не продумах. Не чувах и утешенията на Михл. В мозъка ми имаше само една мисъл: „Оставач, оставач, оставач...“ Затова и не учих нищо през великденската ваканция. Щом посегнех към чантата и извадех учебниците си, в главата ми зазвъняваше: „Оставач, оставач, оставач...“

Аз наистина всеки ден се опитвах. Резултатът беше един и същ. Нищо друго освен „оставач“ не ми идваше в главата. А захвърлех ли чантата в ъгъла, веднага ми ставаше леко на душата. И най-различни мисли се блъскаха в главата ми.

Но днес ваканцията свършваше и нещо трябваше да се случи. Седях на бюрото с тефтерче, изпълнено с лошо подправени таткови подписи. В този миг при мен влезе Мартина. Помоли ме да ѝ дам новата си острилка, за да може красиво да подостри всичките си моливи.

Мартина обожава такива неща. Тя винаги има идиотски подредени училищни пособия. Винаги запасен пълнител за писалката, всички тетрадки подвързани, никакви трохи и никаква дъвка в чантата. Дори триъгълниците ѝ не са издраскани, а цветните ѝ моливи са винаги еднакво дълги. Как постига всичко това, просто не мога да разбера. Моето червено моливче например е вече чуканче, а кафявото е съвсем ново.

И така, Мартина дойде за острилката. Видя листчетата с татковите подписи, макар че ги бях закрил с ръка. Веднага разбра каква е работата. Тя не е глупава. Каза, че от всичко това няма никакъв смисъл. Само нещата, още повече ще се влошат.

— А ти можеш ли да си представиш, че довечера ще отида при татко, ще му покажа петте наказания и ще му тикна двойката под носа?

Мартина не можеше да си го представи. И тя се опита да подпише татко. Нейните не бяха по-сполучливи от моите. Мартина каза, че все пак нещо може би ще ѝ хрумне, но ще ѝ трябват няколко дни. Трябвало да се опитам да успокоя Хазлингер и да кажа, че баща ми е заминал и ще се върне едва в края на седмицата. А ако искам, допълни тя, щяла да отиде при Хазлингер и да потвърди, че татко е заминал.

Не можех да си представя, че Хазлингер ще повярва, но все пак ми полекна. Особено защото Мартина каза, че няма да допусне да остана. Ще ми помогне в учението. С Хазлингер все някак ще се оправим — успокои ме тя.

Вечеряхме мълчаливо. Татко наистина седна, до масата, но не продума. И ние бяхме смълчани. Само Ник дърдореше. След вечеря татко взе от кухнята последния прорасъл картоф и един изгнил чесън и се отправи към стаята си. Преди това се осведоми:

— Готови ли сте с уроците си?

Ник изпя на татко едно великденско стихотворение: нещо за шарени яйца в тревата, заек и душещ нос. Мартина ме ритна под масата.

— Сега е моментът да му кажеш! — прошепна тя.

Пристъпих към татко.

Той държеше в една ръка картофа и чесъна, а с другата милваше Ник по главата. Изгледа ме. Между неговия поглед и погледа на Хазлингер нямаше никаква разлика.

— Имаш ли нужда от мен? — попита той.

Мартина ми кимна насърчително, но аз поклатих глава и отидох в стаята си.

— Страхливец! — изсъска тя подире ми.

Дълго не можах да заспя. А бях смъртно уморен. Въртях се ту на една, ту на друга страна. По гръб и по корем. Не можех да си намеря място, за да се унеса. Часовникът на кметството удари полунощ. Реших да си мисля за нещо хубаво. Например как ще стана юношески шампион по кроул. Представих си колко ще се радват всички. И татко заедно с тях. Но внезапно от една кабина изскочи Хазлингер: с уравненията и тетрадката за контролни в ръка. Проправяше си път. Насочи се през ликуващата тълпа право към татко и поиска подписите му. И възторгът на татко секна. След това си представих, че през лятото може би ще пътуваме в Италия. В съзнанието ми изплуваха картини — лежа на слънцето, ям сладолед, но изведнъж пак Хазлингер. Той изникна на брега край мен и извика: „Хогелман! Вие не трябва да почернявате! Оставачите трябва да си остават бели!“

Спомних си колко хубаво беше вчера в „Гого“, но изведнъж на флипъра седна цар Куми-Ори и ми пошепна:

— Ние, така казва ваш баща, не желае такава шляене.

Мислех си за най-хубави работи, а излезе нещо съвсем ужасно. И тогава ме обзе страх. Въобразих си, че в стаята нещо пука, шумоли и скърца. Не смеех да светна нощната лампа и да погледна. Пръстите на краката ми стърчаха извън завивката. С удоволствие бих ги скрил. Не исках нищо от тялото ми да бъде извън одеялото. Не смеех да помръдна ни един от пръстите си. Бих лежал все така заслушан в скърцането и шумоленето. Понякога по улицата минаваше кола и по завивката ми се плъзваше тясна ивица светлина, пробягваше от едната стена на стаята до другата. И от нея също ме беше страх.

Татко казва, че момче на моята възраст не би трябвало вече да се страхува, но дядо е на мнение, че само един пълен идиот изобщо не се

страхува. Мама се страхува от паяци, майски бръмбари, неизплатени сметки и електрически жици.

Когато отива през нощта в тоалетната, Ник не смее да пусне водата, защото го е страх от шума. Мартина се страхува, когато вечерно време трябва да мине по тъмна алея, а с нея няма възрастен човек. Дядо пък го е страх, че ще получи още един удар и вече няма да може нито да ходи, нито да говори или дори ще умре.

И татко се страхува. Не признава, но аз съм забелязал. На улицата например, когато при изпреварване не може да се включи в колоната, а насреща му идва кола. Или миналата година, когато мислеше, че има рак в стомаха. След като взе резултата от изследванията, беше толкова радостен, че си личеше колко го е било страх преди това.

Казвах си всичко това, докато се чуваха шумове. Но въпреки всичко се радвах, че при мен няма никой и че никой не забелязва моя страх. Но ако имаше някой при мен, тогава вероятно нямаше да ме е страх и затова отново пожелал някой да бъде при мен.

Преди, когато бях още малък, ако през нощта ме обземеше страх, отивах при мама и се мушвах в леглото при нея. Спомням си, че беше много хубаво. Мама беше топла и мека.

Докато премислях всичко това, заспах. Нещо сънувах — не си спомням вече какво. Зная само, че беше много приятен сън.

На сутринта, когато Мартина почука на вратата ми и извика: „Ставай, ставай!“, съвсем не исках да се събудя, толкова ми беше хубаво, докато сънувах.

Но Мартина продължаваше да тропа — прави го всеки ден по един и същ начин — и аз трябваше да стана.

Тутакси пред очите ми се появиха подписите на татко и уравненията на Хазлинггер. Страшно ме доядя, че съм толкова здрав, и си пожелал да имам вечно гнойните сливици на Ник. Тогава мама сигурно би повярвала, че ме боли гърло.

Замъкнах се в банята и избутах Мартина от умивалника. Иначе тя би се чоплила до осем часа, а после ще се оплаква, че носът ѝ е подут и червен.

Мартина затвори вратата на банята и каза:

— Волфи, глупако, ти какво, полудя ли?

Попитах я защо да съм полудял. Тогава Мартина извади от джоба на халата си измачкано листче. Беше едно от листчетата от моето тефтерче, на което се опитвах да подпиша татко. Мартина каза, че листчето било на пода в хола. Намерила го там преди десет минути. А аз знаех със сигурност, че смачках всички листчета и ги хвърлих в кошчето. В хола не бях оставил нито едно. Но вече беше седем и половина; трябваше да бързам. Нямах време да обсъждам това произшествие с Мартина. Но у мен се породило подозрение, страшно подозрение. Изведнъж си спомних нощните шумове и скърцания. Може би всичко това не е било само въображение.

Нямах никакви улики, но неволно промърморих:

— Проклет цар Краставун, ако те спипам, ще ти извия козуначения врат!

ШЕСТА ГЛАВА

ИЛИ №6 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Ще се опитам да обясня случая с Хазлинггер и защо работата ми се струва толкова безнадеждна. И тъй като историята е сложна и доста заплетена, ще ми трябва цяла глава.

Двамата с Мартина тръгнахме за училище. Мартина искаше да ме убеди, че Хазлинггер не е толкова страшен и че нищо не може да ми се случи.

— Какво може да ти направи? — утешаваше ме тя. — Е, може да ти поиска седми подпис на татко. Но дали ще бъдат шест, или седем, е все едно.

Мартина е отлична ученичка. Тя е най-добрата в класа и няма представа за проблемите на двойкаджиите и родителските подписи. Затова и не се опитах да ѝ обяснявам какво още може да ми направи Хазлинггер.

Пред вратата на училището си помислих дали не би било най-добре да избягам. Когато по телевизията търсят някое дете, винаги казват: „Нека се върне веднага у дома. Няма да го наказваме!“

Уви, докато обмислях къде мога да се скрия за ден-два, стигнах до вратата на класната стая и звънецът изби.

Оказа се, че цялото това вълнение и тормоз са били напусто. Защото все пак се случват и чудеса. Хазлинггер беше болен. Вместо него в класа влезе преподавателят Файкс. Накара ни цял час да превеждаме от латински. Толкова се радвах, че седем пъти вдигнах ръка.

В междучасието Берти Славик, този подляр, каза:

— Жалко, че Хазлинггер е болен. Така се радвах. Щеше да даде 128 уравнения на Хогелман!

За момчетата от моя клас, с изключение на приятелите ми, естествено, войната ми с Хазлингер е приятно забавление. Славик дори се хванал на бас с Шестак. Вероятно и аз бих се смял, ако не ме засягаше лично.

Сигурно е много смешно, когато Хазлингер влиза и казва:

— Седнете! — След това поглежда към мен и отново казва: — Волфганг Хогелман?

Аз ставам и казвам:

— Да, моля?

Хазлингер стои до дъската, а аз съм се изправил на последния чин. След три минути — Бerti е засякъл времето — Хазлингер казва:

— Волфганг Хогелман? Чакам!

Отново казвам:

— Да, моля?

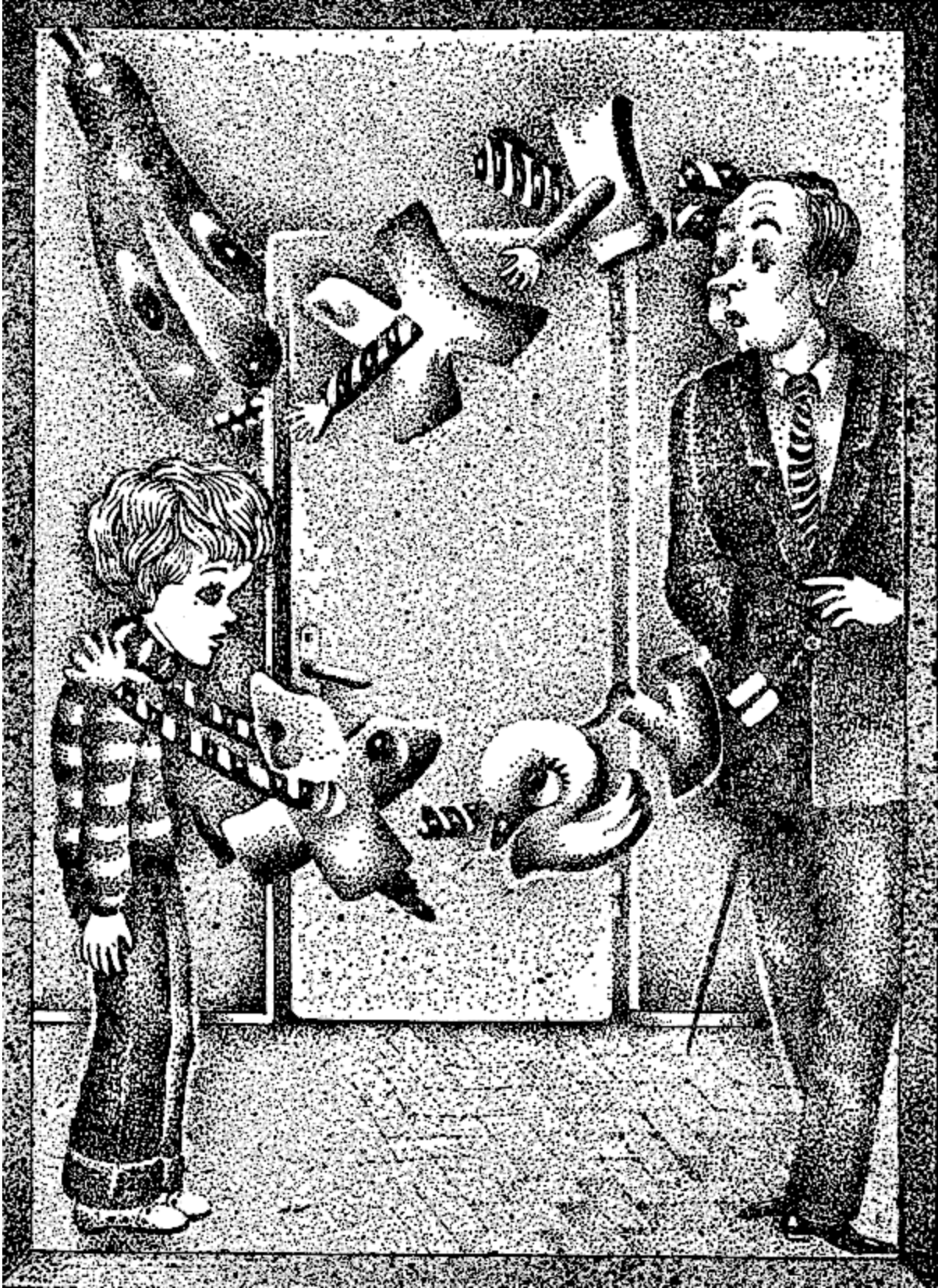
Вземам целия куп листа с решените уравнения, отивам към дъската и ги предавам на Хазлингер. Хазлингер преглежда решенията и пита:

— Волфганг Хогелман, къде са подписите на вашия баща? (Хазлингер ни говори на „ви“.)

Аз стоя, не гледам Хазлингер, а съм вперил очи в едно мазно черно петно на паркета. Там, където стоя, една от дъските на паркета е разсъхната. Когато стъпя по-силно с десния крак, тя изскърцва.

Хазлингер казва:

— Волфганг Хогелман! Нищо ли няма да ми кажете?

Стъпвам тежко с десния крак върху дъската и продължавам втренчено да гледам пода.

Хазлингер изкрещява:

— Чакам отговор!

Не отговарям нищо, защото наистина не зная какво да кажа. Само монотонно скрибуцам с паркета.

След около една минута Хазлингер изревава:

— Два пъти по толкова уравнения! Сядайте?

Връщам се на последния чин. Хазлингер си оправя връзката, намества на носа си сивите очила и съскайки, се обръща към другите:

— Започваме урока!

По смятане още в началното училище не ми вървеше. И миналата година също. Но тройка все пак изкарвах.

Миналата година ни преподаваше Бауер. Онова, което не разбирах, ми обясняваше след часовете. И то, докато го разбира. Но не бих могъл да попитам Хазлингер, ако нещо не разбирам. Между мен и Хазлингер всичко е свършено. Хазлингер няма нормално отношение на учител към мен. От три години ми има гарез. От три години е в нашето училище, но аз го познавам, откакто купихме тази къща. Живее близо до нас, на ъгъла. Децата от нашата улица са му измислили прякор и го наричат Сивата сянка, защото целият е сив — коси, очи, кожа, костюм, шапка. Само зъбите му са жълти. Не знаех, че е учител по математиката, а още по-малко, че един ден ще ми е класен. Другарите ми все разправяха, че бил вехтошар.

Когато Хазлингер, по онова време изобщо не знаех, че се казва така, вървеше вдървен и сив по нашата улица, той ми действуваше на нервите. И на другите деца. Замервахме го с гнили плодове и кокички. Подигравахме му се зад гърба.

Веднъж се прицелих с прашка в сивата му шапка, но не улучих шапката, а лявото му ухо. Минеше ли по улицата, току му подвиквахме. Преструвахме се, че се караме. Понякога един от нас блъскаше другия, той от своя страна се блъскаше в Сивата сянка, а после казваше: „Ах, извинявайте, моля ви се!“ А ние се хилехме и се разбягахме.

Дори тази година, един ден преди започване на училище, замерих през градинската ограда Сивата сянка с найлонов плик, пълен

с вода. Пликът се приземи на рамото му и там се спуска. Ето че бе полумокър.

А когато на следващия ден, на първия учебен ден, директорът влезе в клас, а след него Хазлингер, изпитах неописуем ужас, но все още не бях узнал цялата жестока истина. Помислих, че Сивата сянка е излязъл извън кожата си и се е оплакал от водната баня. Тъкмо премислях дали трябва да отричам, или да призная, когато директорът каза:

— Май мильо мучета! (Нашият директор не е в ред с гласните! Постоянно ги бърка, защото си мисли, че така речта му звучи позискано. И така той каза: — Май мильо мучета!) Вашият любим учител Бауер бе преместен. Аз ви водя днес тик либимия преподавател Хазлингер. Отсиги той ще бъде и виш класен. Аз си надявам, че вии ще си разбирите добре!

Гръм от ясно небе!

Хазлингер каза: „Седнете!“ Директорът каза: „Дивиждане!“ И си отиде.

Хазлингер ни извика по име и всеки трябваше да стане, за да се запознаем. Когато изрече „Хогелман“, не ми оставаше нищо друго и бавно станах.

Хазлингер ме погледна и каза:

— А! Вие сте значи Хогелман!

Повече нищо не каза, но затова пък погледът му каза всичко. Изпитах неистов гняв срещу съдбата — все на мен ще се случи така!

Във II „а“ например учат Дворак и Майсл; във II „б“ — Бирингер и Дайкс; а в I „в“ — Андрош, Новотни и Шпил. Всички заедно бяхме дразнили Хазлингер. Андрош дори много повече. Той беше най-палавият. А Новотни и Шпил? Те пък започнаха. Но на тях не им се случва нищо. На тях не им сменят класния! А тъкмо на мен шефът ми сервира Хазлингер.

Мартина — тя единствена у нас е в течение на нещата — ми каза, че хич не й е жал за мен. Сам съм си виновен! Би трябвало да го оставя на спокойствие, защото нищо лошо не ми бил сторил. Ако някой е слаб и сив и има жълти зъби — тя поне мисли така, — това още не е основание да го дразниш. А че и другите са участвували, това не е извинение, а глупаво оправдание.

Лесно ѝ е да приказва! Да ми го беше казала преди три години, когато започнахме да дразним Хазлингер. Но тогава тя само се хилеше, когато ѝ разказвах. Сега съветите ѝ не струват и пукната пара! Откакто Сивата сянка се превърна в Хазлингер и в мой класен, въобще не съм хвърлил върху му плик, пълен с вода, а и не съм го замерял с кокички.

СЕДМА ГЛАВА

ИЛИ №7 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Забелязвам, че цар Краставун не спазва уговорката ни. Сестра ми и гаджето ѝ са мокри до кости, но не заради тях взех градинския маркуч. И на отличничките не им е леко в живота. Ругатните помагат, но само за кратко време.

Вълшебният училищен ден без Хазлингер клонеше към края си. Реших да почакам Мартина пред училищната врата, но видях, че Алекс Бергер също я чака. И тъй като той щеше да я чака до дупка, тръгнах си сам към къщи.

Портичката беше заключена. Прехвърлих се през оградата. Входната врата също беше заключена и влязох през отворения прозорец на кухнята. Всъщност имам цяла връзка с ключове за градината, за къщата, за зимника, за гаража и за тавана. Татко ми я подари за дванадесетия ми рожден ден. Връзката ключове имаше висулка — червена състезателна количка, която освен това може да става джобно фенерче и има клаксон. Но от няколко дни вече не можех да си намеря ключовете. Просто потънаха вдън земя. А да питам мама, дали не ги е виждала, докато е чистела, никак не ми се искаше. Веднага щеше да помисли, че съм ги изгубил и че някой крадец ще ги намери. Цяла нощ няма да мигне и ще накара татко да сложи нови брави: тя много се бои от крадци.

И така през кухненския прозорец — в къщата. На масата имаше две бележки: едната от мама, че ще се забави при фризьора, защото новият начин на къдрене и изрусяване изисква повече време, и че трябва сами да си стоплим киселото зеле.

Другата беше от дядо. На нея пишеше:

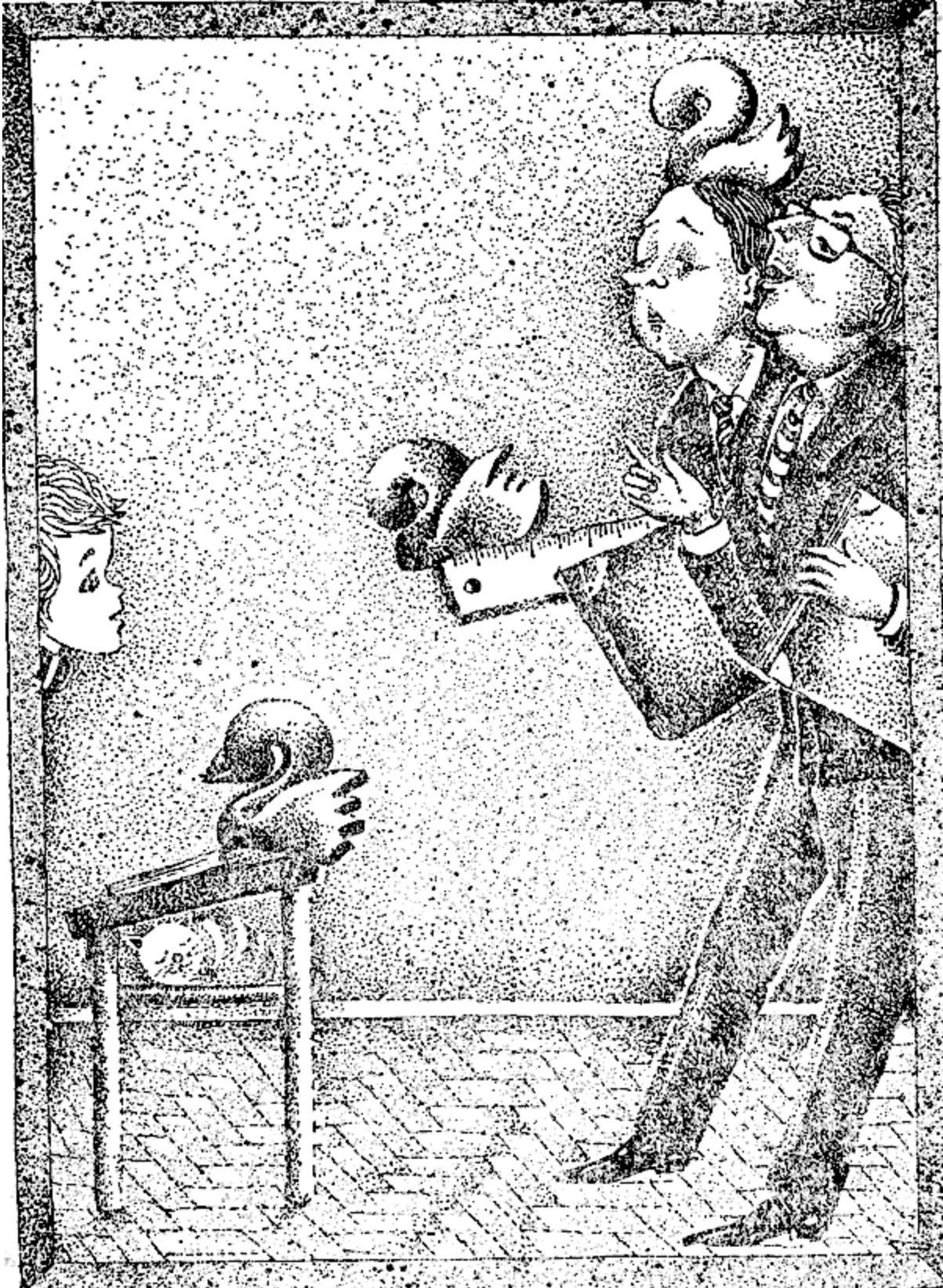
„Отивам да взема Ник от училище. После ще отидем в парка! Поздрави, дядо!“

Дядо винаги взема Ник от училище. В противен случай Ник не се връща в къщи. Предпочита да отиде при Хуберт, дърводелеца.

Помислих си: „Освен мен в къщата няма жива душа“, но мигом се сетих, че Куми-Ори също е някъде тук. Приблжих се до татковата стая и надзърнах през ключалката. Не се виждаше, нито чуваше нищо. Тогава отворих вратата и се огледах. Навсякъде погледнах, дори в гардероба и под леглото, и в кошчето за хартия — Краставун го нямаше никакъв.

Излизаше, че Краставуна не спазва уговорката между мама и татко и на драго сърце напуска татковата стая, когато него го няма.

Претърсих цялата къща, за да го намеря. Вече се надявах, че поданиците на Куми-Ори са отвели своя цар и са го обесили. През прозореца на кухнята се прехвърлих отново в градината. И там се огледах, но куми-орският цар сякаш бе изчезнал безследно.

Пред градинската врата стояха Мартина и Алекс. Като че ли се караха. Това ме смая. Друг път винаги се държат за ръка и Алекс като овца гледа Мартина през окулярите си, а Мартина като овца гледа Алекс през провисналите си коси и си шепнат. Но днес не си шепнеха, а високо спореха. Нямаха вид на овце, а на тигри.

До мен долетя гласът на Алекс: „Ако позволяваш да те третират като бебе, тогава с право ще те третират като бебе!“ И още: „Как може да ти забраняват най-безобидни неща!“

Мартина каза: „Лесно ти е да приказваш, след като баща ти ви е изоставил. С мама и аз бих се оправила!“ И още: „Вземи си Ани Вестерман, глупако! На нея всичко ѝ е позволено!“

Естествено, те си казаха и много други неща, но това бе единственото, което разбрах. Мързеше ме пак да се прекачвам през кухненския прозорец и реших да взема ключовете на Мартина. Както си вървя към портичката, внезапно виждам, че под люляковия храст, съвсем близо до портичката, нещо проблясва. Нещо червено! Скъпоценните камъни по короната на Краставуна! През цялото време се бе спотайвал под люляка, за да подслушва Мартина и Алекс. Така се бе увлякъл, че дори не ме забеляза.

„Почакай ти, подла катуно!“ — помислих си аз. Отначало исках да го прасна с камък по чутурата. Но не бях сигурен дали краставичният му череп ще издържи. А никак не ми се щеше да има царски мощи под люляка. До мен, в тревата, се виеше градинският маркуч. Вдигнах го, примъкнах се на няколко крачки от Куми-Ори и силно завъртях крана. Отначало свалих с водната струя короната му, а после започнах да го обливам от горе до долу. Или напорът на водата беше премного силен, или пък Куми-Ори беше много хилав, но той се залепи за оградата и повече не мръдна. Увисна там и закрепя:

— Гуспадин Хохлимон, гуспадин Хохлимон, помощ! Ваше монче затрашава мен!

Без да искам, се захлих. Дълго има да викаш своя господин Хохлимон. Той си седи в застрахователното дружество и смята!

Завъртях докрай крана и продължих да пръскам. Тогава градинската врата се отвори широко и Мартина като оса налетя на мен:

— Ти какво, полудя ли? Глупак такъв!

Беше мокра като кокошка. Косите ѝ бяха прилепнали по лицето, а от роклята ѝ се стичаше вода. Алекс Бергер си подаде главата през вратичката. И той беше вир-вода. От дългите му коси се лееха цели струи. Сивият му пуловер се бе разтегнал и изглеждаше черен — толкова бе мокър. Алекс изрева:

— Твоят брат, идиотът, е същата стока като теб, глупава гъско!

И си отиде.

— Извинявай, моля ти се — казах на Мартина, но продължих с все сила да пръскам Краставуна, — че малко ви поизмокрих, но трябва да дам урок на царствената краставица и да си разчистя сметките с нея!

Мартина видя забодения за оградата цар Куми-Ори. Каза ми да престана, защото иначе ще го пратя на оня свят. Тогава спрях водата. Но с неохота. Краставуна се отлепи от оградата, отърси се като изкърпано пале и побягна в галоп.

Мартина изтича към люляковия храст, грабна короната и я запрати подир Куми-Ори.

Аз извиках:

— Дръж си глупавата корона, без която не можеш да живееш!

Мартина изблея „бе-е-е“ и му се изплези.

Куми-Ори бежешком улови короната си, нахлупи я на черепа си и изчезна зад ъгъла на къщата.

— Луд кеф! — казах доволно на Мартина.

Мартина все още се въртеше около люляка.

— Волфи, погледни! — извика тя.

Погледнах натам. Под люляковия храст нещо се червенееше: червената състезателна количка от връзката ми с ключове. А до нея и самите ключове.

— Тук ли ги пося? — попита Мартина.

Поклатих глава:

— Нямам навик да се крия в храстите и да подслушвам. И затова не губя ключове из храстите.

Спогледахме се. Мартина процеди:

— По-добре щеше да бъде, ако вместо този Краставун татко завъдеше една дузина отровни змии!

Пъхнах ключовете в джоба си и отвърнах, че има право.

После Мартина се преоблече и си стоплихме киселото зеле. Щеше да бъде хубаво кисело зеле, ако Мартина не си бе наумила да го подправи по индонезийски. Искала да приготви истински индонезийски специалитет. Вземаше от полицата, където мама държи подправките, всевъзможни зрънца и прахове и ги изсипваше в зелето. От това зелето не стана по-вкусно. Имаше някакъв особен вкус. Дори не мога да кажа точно какъв.

Свинското печено е вкусно, и кнедлите с кайсии — също. И картофеното пюре. Супата от леща не ми харесва. Не обичам нито спанак, нито шкембе. Но за киселото зеле не можеше да се каже дали е вкусно, или безвкусно. Изобщо не можеше да се яде. Но все пак го изядох, защото много ми се искаше да доставя удоволствие на Мартина.

Самата Мартина не се докосна до киселото зеле, не защото не ѝ бе вкусно, а защото беше нещастна. Разказа ми, че между нея и Алекс Бергер всичко е свършено. Казал ѝ, че не му трябва приятелка като нея: и вечер няма свободно време, и дори в събота не може да излезе. Трябвала му приятелка за компании и летните нощни карнавали. При това искал да отиде през лятото с приятеля си на палатка в Югославия и Мартина трябвало да реши отива ли, или не. Ако ли не, щял да вземе със себе си Ани Вестерман.

Мартина хълцаше, докато ми разказваше всичко това. Аз буквално се смаях: винаги ми се е струвало, че при нея всичко е наред. Нали е отличничката на класа. Не можех да си представя, че и тя си има грижи.

Мартина обеща да ми помогне по математика и да умилостиви някак си Хазлингер. И аз с огромно удоволствие бих направил нещо за Мартина или бих ѝ обещал нещо приятно. Най-малкото бих я утешил. Но не умеех да утешавам. Ник е съвсем друго нещо. Давам му един бонбон или му казвам: „Ала-бала-ница...“

Тъй като не знаех как да я утеша, започнах да ругая.

— Глупак — казах аз. — Тъпак, кръгъл идиот.

— Мен ли имаш предвид? — изхлипа Мартина.

— Не, разбира се — успокоих я аз. — Оня, Алекс Бергер, очилатия овен, и всички други кретени като него!

— Да — добави Мартина, — и Краставуна, тази ни луковица, ни ряпа!

— Подла твар — казах аз.

— Мръсен подмазвач — извика Мартина.

Добре го охулихме, украсихме го с всички ругатни, които знаехме. Измислихме и нови. Може би не блестяха с остроумие, но затова пък бяха солени. А това за нас беше по-важно.

Тогавата ни полекна и дори се развеселихме. Какви ли не планове кроихме: как ще върнем Краставуна обратно в мазето или ще го предадем в полицията и ще кажем: „С най-добри пожелания от нашето татенце!“ Или ще го спиртосаме в кабинета по естествознание.

И освен това решихме, че ще превърнем живота на Алекс Бергер в ад и ще го доведем до самоубийство. И че скоро Хазлингер ще се разболее от тежка болест, ще легне едва ли не на смъртен одър и ще излезе в пенсия. И че ще споделим всичко с татко и татко ще стане съвсем друг човек, така решихме. Но знаехме, че това са само празни мечти.

ОСМА ГЛАВА

ИЛИ №8 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

У дома е неприятно като в незатоплена стая. Доразглобения степен часовник може да се намери какво ли не. Мама загубва търпение, но после си го възвръща.

През следващите дни у нас не се случи нищо особено. И никак не беше приятно. Всички бяха в потиснато настроение. Дори Ник го почувствува. Бъбреше два пъти по-малко от обикновено. От мамината жизнерадост не остана ни следа. Това ясно пролича на обед. Поднесе свинското печено с макарони, а грисът беше на грудки. Дядо часове наред четеше вестници или отиваше да играе кегли. Татко или беше в застрахователното дружество, или се затваряше в стаята си.

А мама беше обзета от мания за чистене. Като фурия бършеше, полираше и лъскаше. От двете страни на устата ѝ, от носа към брадичката, се издълбаха бръчки — така страшно гледаше.

Истински кошмар! И още по-лошото бе, че се чувствавах у дома като крадец, спипан на местопрестъплението. Мартина също се чувствуваше така, а отворехме ли някоя врата, недоверчиво се оглеждахме: кой е тук? Ако нещо прошумолеше, мигом изтръпвахме. Мислехме си: „Ето на, Краставуна подслушва!“

Заговорехме ли за нещо странично, докато решавахме уравнения, шепнехме, за да не ни чуе Куми-Ори или татко. Вече не ги различавахме.

И мама като че ли възприемаше всичко като нас. Една нощ се събудих от глад. Отидох в кухнята и затършувах в хладилника. Не запалих лампата, защото хладилникът и без това е осветен. Тъкмо бях извадил една краставичка от буркана, и внезапно вратата широко се отвори и мама извика с креслив глас:

— Ах, ти, гадино! Ще ти дам да разбереш!

Тя запали лампата. Беше по нощница. В дясната си ръка размахваше тупалка. Изражението ѝ беше свирепо. Всички ролки по главата ѝ трепереха.

Аз се ужасих и запелтечих:

— Нали... мога... да си взема още една краставичка?

Мама изпусна тупалката и се подпря на стената:

— А, ти ли се... Стори ми се...

Попитах я:

— Какво ти се стори?

В същото време търсех краставичката си, защото секунда преди това я бях изпуснал в уплахата си. Мама тъй и не пожела да каже какво ѝ се е привидяло. А аз намерих краставичката си под кухненската маса.

— Сторило ти се е — казах, — че цар Куми-Ори шета из кухнята.

Мама каза, че не е вярно и че трябва да си легна, защото най-хубавият и най-здравословният сън е до полунощ.

Мартина също се опита да заговори мама за цар Краставун и за татко, но мама упорствуваше. Все повтаряше, че Куми-Ори не я интересува, че това си е работа на татко. И няма да позволи да говорим зле за татко пред нея. За деца това е недопустимо. При това имало къде-къде по-лоши бащи от нашия (факт, който ние не се и опитвахме да оспорваме).

И дядо беше непроницаем като мама. Няма да си блъска главата заради някаква си краставица в изгнание, заяви той.

— Не е честно от твоя страна! — заядох се аз с него. — Ти не помалко от нас мразиш Краставуна. Защо не заповядаш на татко да го изхвърли? Ти си негов татко, ти си единственият, който може да му каже нещо!

Но според дядо човек нищо не може да заповяда, нито да нареди на родните си деца след определена възраст.

— И освен това — каза той — вече е много късно. Трябваше да изхвърлим Куми-Ори още първия ден. Синът ми е затънал до гуша в тази история!

Поисках да узная как тъй да е късно, защо синът му е затънал до гуша и каква е тая история.

Дядо обясни, че е още рано да се говори, защото това били само предположения. И да го оставя на мира. Искал да дочете уводната статия на вестника си.

Неприятностите зачестиха. Неочаквано изчезна дневникът на Мартина. И трите писма, които ѝ изпрати Алекс Бергер, за да се сдобрят. Марките ми също ги нямаше. (Всъщност те бяха на татко. Взех ги в училище, за да ги покажа на Берти Славик и да го смая.) Четвъртото предупреждение от библиотеката за невърнати книги също пропадна кой знае къде.

Казах на Мартина:

— Помниш ли листчето с подправените таткови подписи? Кому бе хрумнало да го вади от кошчето?

— А връзката с ключове? — подхвърли Мартина.

— Напред! — извиках аз.

— Напред! — изкрещя Мартина.

Беше следобед. Дядо и мама седяха във всекидневната. Мама плетеше пуловер на Мартина. Ние префучахме край тях, като държахме курс право към татковата стая. Мама изпусна плетивото си.

— Нямате работа в татковата стая! — извика тя.

— Имаме! Имаме! — озъби се Мартина.

Тя беше вбесена и широко отвори вратата. Куми-Ори седеше на бюрото и си лъскаше скъпоценните камъни на короната с един чорап. Това бяха най-хубавите чорапи на татко.

— Върни ми дневника, мръсна кратуно! — изрева Мартина.

— А на мен писмото от библиотеката — изкрещях аз.

Краставуна нервно потрепна:

— Ние нищичко няма!

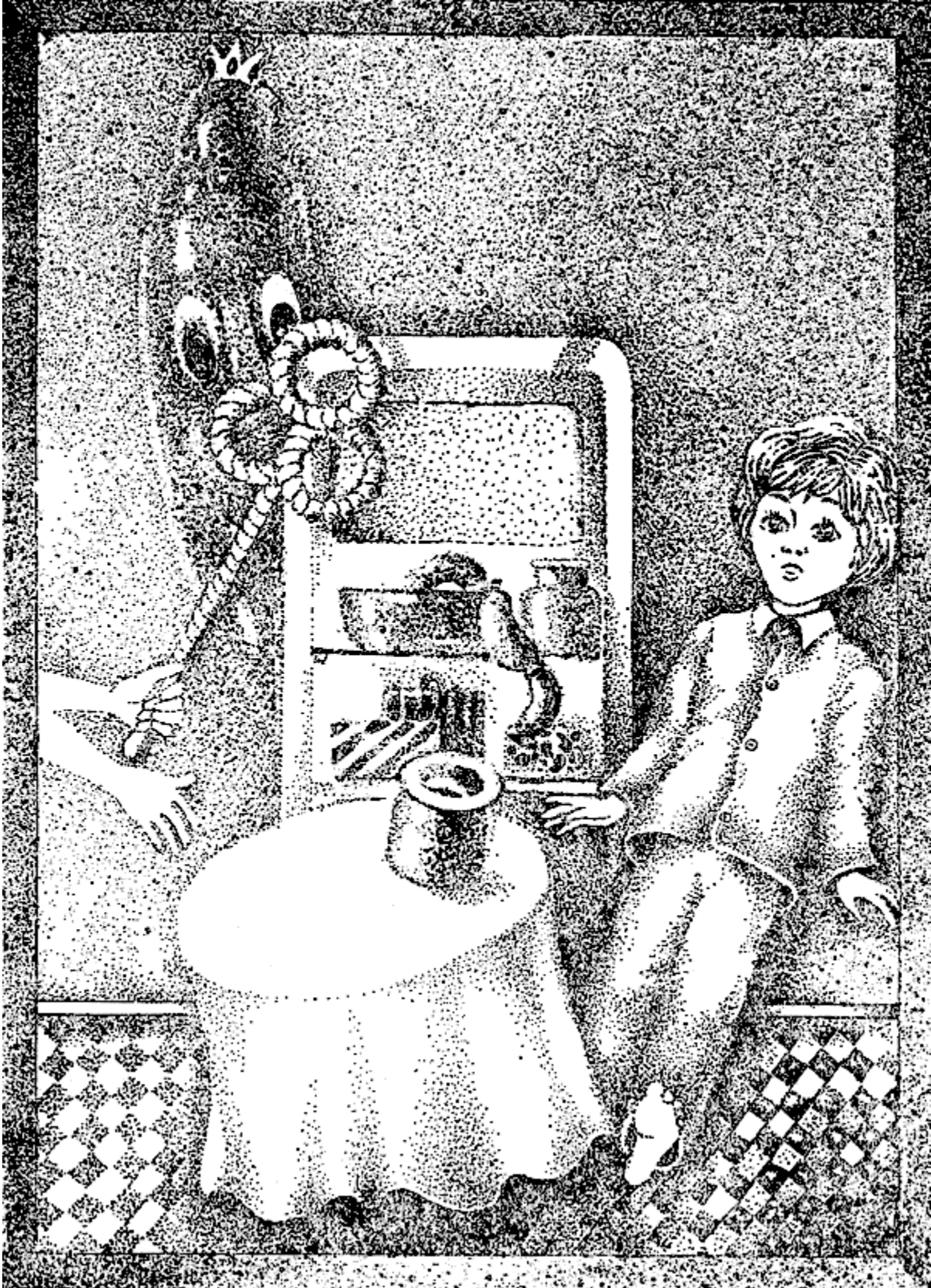
— Кой не знае, че са в теб! Дай ги! — казах аз.

— Ние нищичко няма върне! Ние нищичко няма върне!

Тогавя издърпах короната от лапичките му и я вдигнах над главата си.

— Виж какво, уважаема краставицо-кратуно — заплаших го тихичко, — или ще ни върнеш нещата, или ще метна короната ти през прозореца, така че да се закачи на най-високия клон на ореха и да остане да виси там!

— Монче, веднага дай на нас корона!

Заклатих глава и му хвърлих убийствен поглед.

Цар Куми-Ори, намусен и треперещ, се смъкна от масата на креслото и оттам на пода. Захленчи:

— Нас нужни вещи. Ние скрие и достави гуспадин Хохлимон, отвратително фамилия. Вие нас не може търпи, ние вас вреди, когато час удари.

— Хайде, хайде! — отвърнах аз. — Няма да ни навредиш. Дай нещата!

Куми-Ори се разхълца. Но аз не съм изпитвал съчувствие и към по-нещастни същества от него. Дадох вид, че след миг ще изхвърля короната през прозореца, и той призна къде са нещата.

— Ваши вещи лежи под наш легло.

Под леглото на татко беше истински битпазар. Там беше часовникът с махалото, който татко бе разглобил, а после не успя да сглоби. Всред колелца и винчета открихме нещата си: дневника, писмата, съобщението от библиотеката и пощенските марки. Запратих в краката на Куми-Ори короната. И напуснахме стаята, като не пропуснахме да затръшнем вратата.

— Е-е — лукаво се засмя дядо, — добрите деца не тръшкат врати!

Мама стреснато ни гледаше. После цяла се изчерви и попита:

— Нямах ли там и едни бележки?

— Бележки ли? — не разбрах какво иска да каже.

— Да, да, бележки, едни бележчици.

Мама беше много разстроена. Тогава Мартина прелисти дневника си и наистина намери три листчета.

Първото беше сметка от модната къща „Лейди“. На него пишеше: „Дамско палто, модел «Рио» — 3200 шилинга.“

А мама твърдеше, че новото ѝ палто било купено просто на безценица и струвало само хиляда шилинга.

Второто листче бе едно съобщение. Но не за книги, взети от библиотеката, а от магазина за електроуреди. В него се напомняше, че мама е закъсняла с единадесетата вноска за машината за миене на съдове.

Бях изумен! Мама ни бе казала, че получила машината за миене на съдове от старата си леля Клара за рождения си ден.

Третото листче бе карта за клуба „Азбука“. А много добре си спомнях, че мама ни разказа как на бърза ръка отпратила нахалния представител на този клуб, защото не можела да си позволи такъв лукс!

Дадохме ѝ трите бележки. Мама каза:

— Благодаря! — и се обърна към дядо с думите: — Е, вече и на мен ми дойде до гуша!

Гласът ѝ бе писклив и треперещ.

Дядо я потупа по рамото и промълви:

— Снахичке, за бога, не се нервирай!

Но мама не можа да се овладее. Разплака се не на шега и хълцайки, обвиняваше цар Куми-Ори за всичко.

Не е така, каза дядо. Тя само си внушавала. Куми-Ори наистина е отвратително джудже, но в нормално семейство, каквото трябва да бъде едно семейство, Куми-Ори не би могъл да вирее.

Ние сме напълно нормално и порядъчно семейство, упорствуваше мама.

Мартина внезапно избухна:

— Не, не, не сме! Ние сме ужасно семейство. По телевизията гледай само каквото татко иска! Яж само каквото татко иска! Обличай се само както татко иска! Можеш да се смееш само когато татко иска!

И макар малко да пресили нещата, аз я подкрепих в същата секунда:

— Мартина е вече голяма, а не смее нито веднъж да отиде в „Гого“ или да потанцува! А на палатка — когато си види ушите! И на карнавал в летните нощи! И не бива да си черви устните! И максипалто не ѝ купихте!

— Да, точно така — поде Мартина. И посочи към мен: — А бедното момче ще полудее. Стряска се нощем, защото му липсват шест подписа на татко. А толкова хубаво смята! Само от страх не може, защото татко го заплаши, че ще му забрани да ходи на плуване!

Мама се отпусна на дивана, право върху куките за плетене. Втренчи се в нас с широко отворена уста и в същото време измъкна изпод себе си превитите на две куки.

— Каква палатка? Какви куки? — заекна тя.

Мартина духна падналите върху челото си коси.

— Палатката сега не е толкова важна, защото Алекс без друго е глупак, но... — тя ме хвана за рамото и ме изтика пред мама — но Волфи, виж, това е важното! Трябват му шест подписа на татко, а не смее да ги поиска. Не е изключено да остане в същия клас. Горкото момче, само пред мен може да изплаче мъката си!

Мартина ме притисна силно до себе си. Стояхме така прегърнати двамата, сякаш се сбогувахме навеки. Адски приятно ми беше, че имам такава сестра! Но не бях напълно сигурен дали за мен бе добре, че Мартина призна.

Мама беше потресена. Тя мушкаше превитата на две кука в светлорусия си кок и шепнеше:

— Тръпки ме побиват!

Внимателно я наблюдавах: не беше сърдита. И тогава ѝ разправих цялата история с Хазлинггер.

Това трая доста дълго, защото мама постоянно ме прекъсваше. Например:

— Какво? Оня, сивият, старият, със заешките зъби, е учителят ти по математика? Боже мой! Боже мой!

От вълнение забодее куките в кулата, построена на главата ѝ.

— Шестдесет и четири уравнения? И дори от десета степен? След това всичко пак да се раздели? Докато не получиш числителя?

Или:

— Как така? Иска подписи на баща ти? Та нали живеем в страна, където има равноправие!

Удряше с юмрук по масата, а между тирадите току вмъкваше:

— Но нали няма да повториш годината? Или?

Мартина увери мама, че наистина няма да повторя годината. Мама се успокои. И тъй като жените са равноправни с мъжете, пожела тя да ми даде шестте подписа. И дядо бе съгласен да се подпише вместо татко, нали и той като татко се нарича Рудолф Хогелман.

— А отдолу ще напиша: „Дядо“! — весело каза той. — А ако не му хареса, тогава, тогава...

— ... тогава самата аз ще отида в училището — заяви мама, — и ще му обясня какво значи равноправие!

Настроението ни беше чудесно, когато Ник се върна. Беше ходил на рожден ден на свой съученик. Замълчахме, защото никога не знаеш какво Ник може да разкаже на татко или на Куми-Ори.

Дядо тихичко ми каза:

— Волфи, когато твоята Сива сянка Хазлингер оздравее, ще отида при него. Или по-добре аз... да, зная как да постъпя. Във всеки случай ще оправим работата!

Но Ник все пак чу. Винаги чува онова, което не бива.

— Коя работа? Коя работа? — попита той. — И аз искам да зная! За каква работа говорихте?

— Говорихме си — просъсках аз — как най-добре може да се зашият, запушат или залепят ушите на малките момчета.

Ник се разрева. Подарих му една дъвка, защото почувствувах, че се държа с него като последен грубиян. Ник всъщност е чудесно хлапе. А това, че не разбира нищо от цялата тази история, за неговата възраст никак не е чудно.

ДЕВЕТА ГЛАВА

ИЛИ №9 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Мартина вярва в Ромео и Жулиета. По телефона се обажда госпожа Шестак. Спомени по здрач.

Откакто мама и дядо узнаха за неприятностите ми, тежко бреме се смъкна от раменете ми. А и вече не ме бе толкова страх, защото наистина можех да реша каквото и да е уравнение. Бях решил всички задачи от учебника, всички примери. С примерите с дроби съм почти гений, каза Мартина.

Решавахме като луди. Мартина забеляза, че това е добре и за нея самата. Умствената работа ще ѝ помогне по-бързо да забрави Алекс Бергер. Този Алекс Бергер беше най-голямото разочарование в живота ѝ.

— Нека бъдем справедливи — заяви Мартина. — В случая с Алекс не бива да виним само татко, въпреки че беше на неправилно становище. Ако Алекс истински ме обичаше, щеше да продължи да ме обича, независимо от всички домашни неуредици — спомни си Ромео и Жулиета!

Имената им не ми говорят особено много. Зная само, че в края на пиесата и двамата се самоубиват по някакъв начин. Затова бях доволен, че Мартина е разлюбила Алекс.

— И въпреки това татко не е прав — ми обясни Мартина. — Той не може да търпи Алекс заради дългите му коси и кръглите му никелирани очила. А който преценява хората само по външността им, е несправедлив.

Грешката на Алекс е — така поне казва Мартина, — че не е дозрял за отношенията „Той+Тя“. Нищо не разбирам от тези неща, но търпеливо я изслушах, защото бях забелязал, че Мартина говори с

удоволствие по тези въпроси. Радвах се, че тя има такова добро отношение към мен и че може да разчита на мен.

Хазлингер все още беше болен, имаше му нещо на черния дроб, което продължавало дълго. По математика дойде млад учител, беше един път. Смяташе, че съм добър ученик. Когато Берти Славик му каза, че съм най-изостаналият в класа, той прегледа тетрадката ми за работа в клас и каза, че това било за него загадка. Съучениците ми също бяха страшно учудени. Казаха, че такова нещо може да направи само частен учител чародей. А Шестак, който, ако не се смятам аз, е последен в класа, ме помоли за адреса на този магьосник. Не искаше да повярва, че ме е учила само сестра ми.

Той каза:

— Не може да се отрече, че тази великолепна кукличка умее да решава задачи.

Много се зарадвах, че смятат сестра ми за великолепна кукличка.

Една вечер телефонът иззвъня в мига, когато татко с измит картоф в ръка минаваше през антрето, излизайки от кухнята. Той вдигна слушалката:

— Тук Хогелман. 46-65-625 — израпортува той.

Татко винаги се обажда така обстоятелствено по телефона. Цяло чудо, че не дава веднага и адреса ни.

Той долепи слушалката до ухото си и по лицето му се изписа голямо смущение. На всеки две секунди повтаряше: „Да, да, госпожо Шестак“ и „Целувам ви ръка, госпожо Шестак“, или „Разбира се, госпожо Шестак“, или „Но моля ви, госпожо Шестак, за нея ще бъде чест, госпожо Шестак“. Накрая каза: „Целувам ви ръка, госпожо Шестак, довиждане, госпожо Шестак“ и сложи слушалката.

Ние познаваме само една госпожа Шестак — майката на оня Шестак, моя съученик. Татко е преизпълнен с уважение към Шестакови, защото господин Шестак е директор на едно дружество за застраховка на автомобили. Но не онова, в което работи татко.

Като остави слушалката, татко ни огледа, после се изкашля. Личеше, че му е трудно да говори с нас. Беше отвикнал.

— Обади се госпожа Шестак!

Така си и мислех. Нямахше нужда да го казва, след като сто пъти бе повторил по телефона „госпожо Шестак“.

Татко продължи:

— Изглежда, че дъщеря ми е гениална учителка. Но в този дом никой нищо не споделя. Стоиш на телефона като глупак и нищо не проумяваш. По принцип съм против малолетни момичета да печелят пари. А и за Мартина е добре повече да учи. Би могла да подобри успеха си! Но направих изключение само защото става въпрос за семейство Шестак. — Татко погледна Мартина: — Утре ще се обадиш на госпожа Шестак и ще уточниш всички подробности. А парите ще внесем в спестовна книжка.

Мартина нищо не разбра:

— Какво да уточня? Какви пари?

Татко вече се бе запътил към стаята си. Обърна се и каза:

— От следващата седмица ще даваш уроци по математика на Титус Шестак. Парите, които ще получиш за това, ще внесеш в спестовна книжка.

Беше почти до вратата, когато добави:

— Поне част от парите! — и изчезна в стаята си.

— Татко, татко! — извика Ник. — Забрави вечерята на царя!

Прораслите картофи бяха останали до телефона. Ник ги взе и се завтече при татко. Чух как му каза:

— Благодаря ти, доброто ми момче!

Мартина се разфуча. Каза, че няма нищо против да дава уроци на Титус Шестак, напротив! Отдавна вече иска да върши такава работа, но по правило се обръщат към седмо- и осмокласници. Няма нищо против дори да внася част от парите, но е против татко да се разпорежда така с нея. Би могъл поне да се позаинтересува иска ли тя, или не. А един тактичен баща още в началото на телефонния разговор би казал: „Скъпа госпожо Шестак, това ще реши моята дъщеря. Момент, моля, ще я повикам на телефона!“

Мама успокояваше Мартина. Главното, повтаряше тя, е, че ще дава уроци на Титус Шестак и че ще ѝ плащат за това.

Излязох в градината. Понякога обичам да се разхождам из нея по здрач. Прозорецът на татко бе отворен. Но нищо не се виждаше. Плътната завеса бе дръпната. До мен долитаха гласовете на татко и Ник. Ник се смееше. Не се приближих до прозореца. Не съм Куми-Ори, за да подслушвам. Стана ми мъчно. Помислих си: „Горкият Ник! Засега все още ти е добре, все още се разбираш чудесно с татко. Но след няколко години всичко това ще свърши!“

Сам отлично помня как живеехме с татко в пълно съгласие. Наистина беше приятно. Татко е много мил с малките деца. Играе на домино с теб и строи с конструктора, и някоя приказка ще разкаже. А и когато се разхождахме, беше много весело. Играеше с нас на криеница. И се надбягвахме. Бях убеден, че имам прекрасен баща.

Не мога да си спомня всъщност как нашите отношения се влошиха, но изведнъж всичко не бе така, както той желаше. Ту не съм се миел както трябва, ту съм отговарял неучтиво, имал съм лоши приятели, косата ми била дълга, ноктите — мръсни. Дразнеше го дъвката ми, пуловерите ми били много пъстри, бележките в училище

според него — лоши, малко съм се завъртал в къщи, а когато съм бил у дома, преобладаващо съм гледал телевизия. А когато не съм гледал телевизия, съм се месел в разговорите на възрастните или съм питал за неща, които съвсем не ме засягат. Когато не правех нищо, той ме упрекуваше, че нищо не правя, само се мотам.

Според Мартина и с нея се случило същото. Причината е, че татко не може да разбере една проста истина: децата са нормални човешки същества, които започват да имат свое мнение и искат да бъдат самостоятелни. Именно това татко не можеше да понася, а защо — и Мартина не знаеше.

ДЕСЕТА ГЛАВА

ИЛИ №10 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Реших да стигна до дъното на тази история. Дъното се намира много надълбоко. Играчките за пясък на Ник са много необходими. (Същинска манна небесна!)

От момента, когато си взехме нещата от цар Куми-Ори, той ни остави на мира. Струва ми се, че наистина не напуснаше татковата стая. Във всеки случай шумовете и скърцанията престанаха. А и повече нищо не ни изчезна.

Беше вече много топло, истинска пролет. Един следобед — дядо беше отишъл да играе кегли — към мен се присламчи Ник. Помоли ме да му вържа люлката на ореха. Мартина не беше в къщи. Беше у Титус Шестак на урок. Титус, казва Мартина, е тежък случай. Не схваща бързо като мен. И при това не внимава. Тя приказва ли приказва, повтаря му, че минус на минус дава плюс, а той седи, кима и в същото време си мисли за нещо друго. Когато го пита после какво дава минус на минус, той се пули и не може да отговори.

Да, и така, завързах люлката на Ник и останах да го полюлея, защото сам не може да се засили.

Изведнъж Ник ме попита:

— Все още ли се сърдите на милия цар?

Аз казах:

— Ник, направи ми удоволствието и не говори за кратуната. Бъди добро братче!

Но Ник не беше добро братче. Продължи да бръцолечи за Краставуна — че той така би се радвал на една червена мантия, каквато бил видял в една книжка за приказки на Ник: приказен цар с червена мантия. И сега искал да има такава. Мартина може би би

могла да ушие на Краставуна една такава мантия. Ник иска да го зарадва — той е така нещастен и все плаче.

— Знаеш ли, Волфи? — каза Ник. — Бедният цар е толкова объркан. Той се надяваше, че неговите поданици отново ще го повикат. А те все не идват и не идват. И царят вече е много дълго у нас. Тези поданици наистина са лоши, нали?

Пуснах люлката и си тръгнах. Всъщност исках да отида на плуване, но след това ми хрумна нещо друго. Помислих си, че сега ще мога да разбера дали Куми-Ори казва истината. Дали в долното мазе наистина живеят поданици на Куми-Ори.

Просто се учудих как по-рано не ми е хрумнала тази мисъл.

Отидох в къщата, тихичко се промъкнах покрай кухненската врата. В кухнята беше мама. Не исках да види, че отивам в мазето.

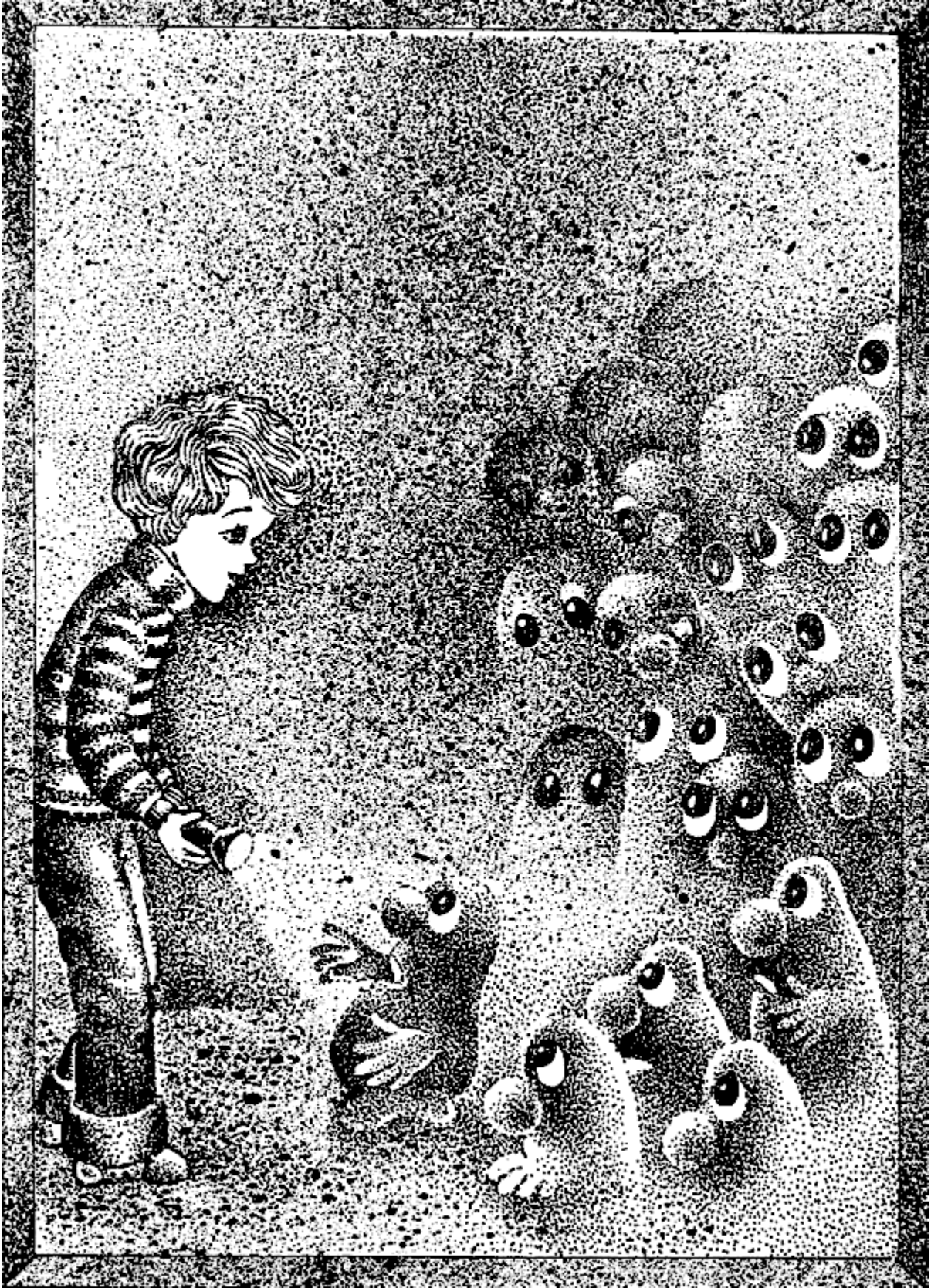
Внимателно отворих вратата на мазето, след това светнах лампата и заключих след себе си. Заслизах надолу по стълбата. В горното мазе всичко беше по старому: рафтовете с инструментите на дядо, колелото на Ник и много буркани с конфитюр. Запътих се към другото мазе. В долната част на вратата му е изрязан един квадрат — около петнадесет на петнадесет сантиметра. Дядо ми смята, че дупката е била предвидена за котката. Вероятно бившият собственик на къщата е имал котка и е изрязал този отвор, за да може котката да влиза и да излиза.

Сега котешката дупка беше запълнена с особени грудки пръст. Преди няколко месеца, когато за последен път слизах, дупката все още зееше. Опитах се да отворя вратата. Не се поддаде. Не исках, да блъскам силно, за да не ме чуят мама или Ник, Избрах от инструментите на дядо дълга, остра пила и я мушнах под вратата (моят учител по физика би казал: „Приложен е законът на лоста!“).

Лостът излезе ефикасен — ключалката със скърцане се отдели от вратата. Но вратата не се отвори дори един милиметър. Взех да натискам. Най-сетне можах да я открехна, но колкото да си провра пръста. Беше залепена към касата си с мрежа от лепкави кафяви нишки. Изглежда, наскоро е била залепена, защото нишките бяха влажни. При това беше ясно, че вратата е лепена отвътре, откъм страната на зимника.

Взех голямата градинарска ножица на дядо и разрязах, лепкавите конци. Вратата се отвори.

В зимника нямаме електричество. Натиснах джобното си фенерче, това е състезателната количка, и заслизах. Стъпалата бяха влажни и хлъзгави. И стените бяха много влажни. Стълбата се оказа много дълга. Броях стъпалата, бяха тридесет и седем. Тридесет и седем много високи стъпала. Озовах се в доста просторно помещение. Осветих стените с фенерчето. Беше много неприветливо, защото те не бяха измазани и имаше много издатини и пукнатини... Под тесния сноп, светлина плъзнаха причудливи сенки.

На пода покрай стените забелязах дупки. Бяха с диаметър петнадесетина сантиметра. На една от стените, на височина до коляното ми, зееше голяма дупка, широка около петдесет сантиметра. По ръба ѝ личеше странна украса и топчици пръст или глина. Между тях имаше дребен чакъл и черупки от охлюви.

Осветих украсената дупка. Това беше дълъг коридор, облепен с камъчета, черупки от охлюви и корени. В дъното се виждаше малка дупка. Не можах да я различа ясно, защото светлината на джобното ми фенерче не стигаше дотам.

Легнах на влажната земя и осветих една от долните дупчици. Вътре нещо прошумоля и като че ли се раздвижи. Не бях съвсем сигурен, но ми се стори, че и зад мен нещо се размърда. Застанах в средата на мазето и попитах:

— Хей, има ли някой тук, моля?

Отново чух шумолене. Повторих:

— Хей!

Изведнъж се почувствувах невероятно глупав. В мазето имаше ехо и то повтори два пъти моето „хей“. Учудих се, че хич не ме е страх. От дупките пак долетя шум, скърцане, дори шепот.

Съвсем бавно и спокойно произнесох:

— Аз съм ваш приятел! Не искам да ви сторя нищо лошо.

Почувствувах се още по-глупав и си помислих: „Звучи, като че ли съм мисионер в джунглата!“

След това ми мина през ум, че поданиците на Куми-Ори може би не разбират нормалния език. Опитах така:

— Ние ваш приятел! Ние не желае вас никакво зло стори! Куми-Ори, слуга ваш покорен!

Шепотът в дупките се повиши и се превърна в истинско жужене. Извиках:

— Все пак вие излез! На вас нищичко случи!

От една дупка изведнъж се чу висок глас:

— Ама че кретен! Престанете с това глупаво бръцолевене! С нас може да се говори нормално.

Едва ли някой можеше да изглежда по-глупаво, отколкото аз в собствените си очи в този миг. Запънах се:

— Извинете, моля! Но в нашето жилище имаме един, който говори така смешно, че си помислих...

В голямата дупка настана суматоха. После на отвора се появиха пет главички. Те всички приличаха на Куми-Ори, само че не бяха с краставично-кратунест цвят, а сиво-кафяви като картофи. Осветих ги с фенерчето си. Замижаха и закриха очи с ръце. Ръцете им обаче не бяха толкова малки като ръчичките в дантелени ръкавици на Краставуна. Сравнени с главите им, те бяха истински големи, сиво-кафяви лапи с дебели пръсти.

— Какво искаш от нас? — попита едно от петте куми-орита.

— Горе, у нас, е вашият цар — отвърнах аз.

— Първо, това ни е известно — каза куми-орито, което стоеше вляво.

— Второ, той вече не ни е цар — добави следващото.

— Трето, да върви по дяволите! — обади се средното.

— Четвърто, имаме си много работа. Не ни пречи! — каза четвъртото.

— И пето, предпочитаме да не ни смуцават. Нямаме желание и да ни оглеждат — завърши последното.

Нищо не ми хрумна в отговор, но за да продължа разговора си с куми-оритата, попитах:

— Мога ли да ви помогна с нещо? Вие сте ми много по-симпатични от краставичния цар. С удоволствие ще направя нещо за вас!

За миг настъпи тишина. След това от всички дупки се зашумоли. Петте куми-орита в голямата дупка доближиха глави, зашепнаха помежду си и накрая средният извика:

— Моля за минута тишина! Тишина! Тишина!

В дупките мигновено стана тихо.

Средният каза:

— Граждани на Куми-Ория! Вярвате ли на момчето?

От всички дупки се подадоха сиво-кафявите главички на куми-оритата и се обърнаха към мен. Помъчих се да си придам възможно най-добродушен вид, захилих се като овца и отново се почувствувах мисионер в джунглата. Гражданите на Куми-Ория ме разглеждаха с нескрито любопитство. Те одобрително зашептяха.

— Да му се доверим ли? — попита петорката от голямата дупка.

Отвсякъде се чу:

— Да, да!

Аз бях горд заради доброто впечатление, което направих на куми-оритата.

— Добре — каза едно от петте. — Ще му се доверим!

И петте изскочиха от голямата дупка и всяко ми стисна ръката. Дланите им бяха твърди, силни. Не като сурово тесто. Куми-оритата от малките дупки също излязоха, наобиколиха ме. Всички бяха сиво-кафяви, по-ниски и по-тънки от цар Краставун, но ръцете и стъпалата им бяха много по-големи от неговите.

— Попитах ви какво мога да направя за вас!

Едно куми-ори ми каза, че им били необходими инструменти. Чули били, че горе, на земята, имало инструменти. Такова нещо биха искали на драго сърце, тъй като трябвало да правят всичко с ръце — да копаят и разкопават, да разместват и какво ли още не. Биха се радвали на няколко гвоздеа, а може би и на малко тел. Всичко това им било необходимо, защото трябвало да построят училище за децата куми-ори. Трябвало да си построят и община и игрище. А и трябвало да прекопаят картофените полета в зимника.

В миналото — ми разказа един от гражданите куми-ори, когато Краставуна бил още цар, нямали нито училище, нито община, нито игрище. Постоянно седели тук и предъвквали земята на малки топчета. От тях трябвало да построят огромен дворец на Краставуна. Слюнката била като лепило и с нея слепвали парченцата земя. Не можели да ми покажат двореца му, защото бил зад една голяма дупка. Но едно куми-ори посочи облицовката около дупката и каза:

— Само върху това са работили през целия си живот три поколения от семейството ми.

Докато династията Подземни били господари, децата куми-ори нямали право да ходят на училище. Само децата на придворните и блюдолизците се учили. И на картофените полета куми-ори имали право да садят само толкова картофи, колкото да не умрат от глад. През всичкото друго време трябвало да предъвкват и да слепват със слюнка земята за външната украса на двореца на царя.

Друг гражданин куми-ори ми разказа, че точно затова сега имали толкова много работа. Трябвало всичко да наваксват. Какво ли не им липсвало!

Но щели да успеят — така поне ми казаха петте куми-орита от голямата дупка.

Качих се в горното мазе и събрах всичко, което можеше да потрябва на куми-оритата. На три пъти свалях по цял куп различни неща.

Най-много се зарадваха на лопатката и греблото за пясък на Ник. Казаха ми, че мога спокойно отново да ги посетя. Били ми много благодарни. Един дори предложи да ми издигнат паметник, но другите се разкрещяха, че засега при тях на никого не издигат паметници. Обясних им, че не ми трябва никакъв паметник и че играчките на Ник нищо не ми струват. Той и без това си има нови.

Когато излязох от мазето, бях мръсен от глава до пети. Мама каза, че съм вонял на мухъл. Искаше да знае къде съм бил. Не й казах, защото пак щеше да се разтревожи.

На Мартина обаче разказаха всичко и решихме да събираме стари формички за пясък сред приятелите си и откъдето ни падне.

Попитах Мартина:

— Какво ще отговорим, ако хората искат да знаят защо ги събираме?

Мартина се изсмя:

— Ще кажем, че са за бедните негърчета! Сигурно ще ни повярват!

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ИЛИ №11 СПОРЕД ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

В училище мислят, че съм откачил! Нямах представа колко много хора обичали негрите. Препълвам една боклукчийска кофа. Мама нищо не подозира. В тази глава за разнообразие дядо също излиза от кожата си.

Момчетата от моя клас почнаха да подмятат: „Волфганг Хогелман е откачил!“ Най-напред, защото изведнъж почнах да решавам задачите. И след това, защото помолих всички да ми донесат старите си играчки за пясък.

Ерих Хубер, който постоянно се занимава с психология, каза, че моят случай му бил съвсем ясен. Той обясни:

— Мозъкът на Волфганг е пълен с уравнения. Всички клетки на мозъка му, всички негови сиви клетчици смятат, смятат като побъркани. Но да не си мислите, че им е приятно? Въсъщност биха предпочели да вършат друго. Затова неговите сиви клетки копнеят за детството, когато не са били принудени да смятат. И сега сивите клетки на Волфганг му заповядват да събира играчки за пясък. Те искат нашият Волфи отново да се държи като малко дете. Тогава няма да е необходимо да смятат!

Всички момчета се разсмяха, но ако им разкажех защо в действителност искам тези лопатки и гребълца, сигурно щяха да се разсмеят още по-силно и да ме сметнат за централно откачил.

Между другото Титус Шестак ми донесе шестнадесет блестящи, съвършено нови комплекта за пясък. Всичките на сестра му. Тя е дете консуматорче. Всяка седмица получава нов комплект, защото си го извоюва с рев. Госпожа Шестак каза, че предпочита да дава по двадесет шилинга седмично (колкото струва един комплект) — здравето ѝ е по-ценно.

С една дума, имам тридесет и шест комплекта: кофичка, лопатка и гребло. Измолих от домакина голям найлонов чувал, за да отнеса всичко това в къщи.

Но пътя срещнах една дебела дама. Дебелата дама ме попита какво се каня да правя с този огромен чувал, пълен с играчки. Аз хрисимо отговорих, че всичко е събрано за бедните негърчета. Дебелата дама изпадна във възторг, каза, че от моя страна е възхитително да събирам за негърчетата. И тя искала да даде своята лепта.

Замъкна ме в една голяма къща и трябваше да пъшкам подире ѝ до петия етаж. През старомоден вестибюл тя ме преведе в кухнята си. Там имаше дълга пейка, всъщност сандък. Дамата отвори капака на пейката-сандък и изрови оттам цял куп боклуци: парцали, стари чорапи, пясъчен часовник, въже за пране, пластмасова кофа, бурканчета от горница, мръсно бельо, сламена шапка, един стар мечок и още много ужасни вехтории. А през това време ми повтаряше:

— Тук трябва да са формичките, на моя Ханзи! Цели десет години се въргалат вътре!

Междувременно ми показва снимки на своя Ханзи. На една от тях той си играеше с лопатка на пясъка, на друга — отиваше на конфирмация, на трета — се женеше, а на четвърта — държеше новия малък Ханзи на ръце.

И отново затършува, мърморейки:

— Да, да, трябва да се вършат добри дела! Добри дела! За бедните негърчета! — И додаде: — Та нали те имат толкова пясък в пустинята, а нямат ни кофичка, ни лопатка!

Най-сетне се видя дъното на сандъка. Формичките ги нямаше. Мечтаех по-скоро да се махна, изобщо не ми се искаше да стърча там, но дебелата дама не ме пусна. Щяла да потърси нещо друго за негърчетата. Казах ѝ, че нас ни интересуват изключително играчки за пясък, но тя не обърна внимание на думите ми. Натика ми под мишница стария мечок. Каза, че не бива да скромнича, че давала от сърце, щом като е за негърчетата.

По едно време в кухнята влезе друга жена. Искаше назаем едно яйце. Вероятно чу за моята акция. И когато заслизах с чувала по стълбите, всички врати се отваряха и хората изнасяха разни неща за негрите. Аз се съпротивлявах, доколкото можех, но напразно. От

всички врати се носеха миризми на всевъзможни ястия. Бях страшно гладен.

Когато най-сетне се измъкнах на улицата, носех не само комплектите за пясък и мечока, а и три кукли без очи, две без коси и една без ръце, едно влакче без колела, сива пижама, книжка с картинки за най-малките негърчета и чифт стари домашни пантофи. Натикаха ми всичко това в стари найлонови торби. С удоволствие щях да ги изхвърля зад вратата на къщата, но домоуправителката ме изпроводи чак до улицата. Затътрах се с всичко това към къщи. Торбите започнаха да се късат по краищата, боклуците се изсипваха по земята. На три пъти се опитах да се отърва от тях, но все се намираше някой, който ме настигаше с вик:

— Хей, малкият, много си разсеян! Забрави си нещата!

Отвърщах „благодаря“ и отново се превръщах в Дядо Мраз. Все пак не е ли странно! Преди една седмица от джоба ми изпаднаха две монети по пет шилинга. Никой тогава не се затича подире ми, за да ми ги връчи!

На нашата градинска врата стоеше мама. Заразпитва ме защо толкова съм се забавил:

— С тези вехтории не те пускам в къщи!

Упрекнах я в лошо отношение към негърчетата.

Казах й, че бойкотира помощната акция за негрите. Мама измъкна панталоните на сивата пижама от една торба. Единият крачол дълго време явно е бил използван за лъскане на обувки.

— Негърчетата — каза мама, — негърчетата плюят на такива отпадъци!

— Имаш право — отвърнах аз и натъпках всичко в голямата кофа за боклук. Освен, разбира се, формичките и лопатките.

Мама ококори очи. Каза, че никой не е толкова смахнат да ходи, да събира само за да препълни собствената си кофа за боклук. В този миг се върна Мартина и мамините очи още повече се ококориха, защото и Мартина носеше цял чувал с лопатки, гребла и кофички и ми извика:

— Събрах седемнадесет парчета!

— А аз тридесет и шест! — гордо заявих аз.

— Тогава имаме общо петдесет и три — заключи мама. — С тях негърчетата могат да прекопаят цяла Сахара!

Клатейки глава, тя влезе вътре.

Завързах двата чувала и се втурнах към мазето. Мартина пазеше пред вратата. Политнах надолу по стълбата, защото беше много хлъзгаво. Но не се ударих, защото се приземих на найлоновите торби. Приблжих се до голямата дупка и извиках:

— Имам петдесет и три комплекта!

Куми-оритата наизлязоха от дупките си. Каква радост беше! Оглеждаха чувалите и питаха що за материал е това. Обещах друг път да им обясня, защото майка ми ще ме търси за обед, а не искам да привличам вниманието ѝ към зимника.

Куми-оритата също не умираха от желание майка ми да се заинтересува от долното мазе. Едно от тях ми каза:

— Да, да, прав си! Имаме си достатъчно вътрешни проблеми и не бихме издържали и на външен натиск!

Попитах мога ли другия път да доведе сестра си. Куми-оритата не бяха особено възторжени по този повод, но казаха, че ако е приблизително такава, какъвто съм аз, все пак ще го изтърпят.

Качих се горе. Мартина все още стоеше на пост. Нямахше нищо тревожно. Бях гладен като вълк и обядвах с голям апетит.

Дядо и Ник не бяха в къщи. Бяха отишли на изложба на влакчета модели. Ник свършваше училище много по-рано от Мартина и мен. За обяд имаше спагети. Когато имаме за обед спагети, мама почти винаги ни се кара. Казва, че ядем като прасета, защото не увиваме макароните на вилицата, а просто ги лапаме от чинията. Но нали това е най-хубавото със спагетите!

Мама е много смешна по време на ядене. Забранява ни да говорим за най-обикновени неща. Дори ако те боли корем, не смееш да кажеш. Ужасява се, ако се изсекнеш на масата. Но днес мама не се сърдеше, макар че превърнахме яденето на спагети в истинска оргия. Тя ни попита:

— Къде оставихте формичките? Няма ги в градината.

— В задния двор са — излъгах.

— Не, и там ги няма — възрази мама.

Мартина погълна цяла брада от макарони и едва изговори:

— Отнесох ги в стаята си!

— Не, не си! — извика мама.

— Е, тогава някой ги е откраднал — съкрушено промълвих аз.

— Кой?

— Навярно негърчетата — изгърси Мартина.

Мама се оскърби. Каза, че е добра майка и няма защо да крием от нея каквото и да било. Ние заявихме, че наистина е добра майка, но това все още не е основание всичко да ѝ доверяваме. И тъй като действително е добра майка, тя ни разбра.

После измихме и избърсахме чиниите, за да види мама какви добри деца сме. Точно тогава се върнаха дядо и Ник. На изложбата видели изключително хубави влачета, разказваше Ник. Мама искаше да сипе на дядо спагети, но той отказа, нямал апетит. Не искал да обядва. Той изглеждаше много блед и болен. Лявата му ръка леко трепереше. Устата му бе още по-изкривена. Така му става само когато е много възбуден.

Дядо искаше да си полегне и отиде в стаята си. Мама попита Ник:

— Ти ли го ядоса нещо?

Ник каза, че не бил ядосал дядо, но през целия път до дома той бил много странен, макар че Ник му разказвал удивителни неща. Дядо дори подметнал на Ник, че може би ще отиде в старчески дом, защото не сме били никакво семейство, а истинска лудница.

— Мило малко братче — попита Мартина, — що за удивителни неща си разказвал на дядо?

Ник отговори:

— Наистина много интересни! Че скоро ще си имаме голяма американска кола „Шевролет“, че ще ни поставят парно отопление, ще ми купят колело с десет скорости, а в градината ще си построим басейн с топла вода.

— Глупак! — казах аз.

— Съвсем не съм глупак! — извика Ник. — Ще видиш! И ако си по-послушен, ще можеш да се къпеш в нашия басейн.

— От лотарията ли ще спечелим? — осведоми се мама. — Или може би ще оберем някоя банка?

— Не! — заяви Ник. — Според мен няма да направим това. Пък и защо ли?

— А откъде ще вземем парите за колата, за басейна, за колелото с десет скорости и за централното отопление? — попита Мартина.

Ник отвърна, че за съжаление не бива да ни казва. И без това вече ни е издал твърде много. Може само да ни каже, че скоро всички ще се гордеем с татко и сами ще разберем колко несправедливи сме били с него.

Тутакси ме осени една мисъл: не можех да си представя точно какво има предвид Ник, но усещах откъде духа вятърът.

— Кажи, братче? Довери ли на дядо повечето от тайните си?

Ник се изчерви.

— Разкрих на дядо почти цялата тайна, но само защото при влаковете съвсем забравих, че е тайна. Но дядо ми обеща да не казва на никого. Дори и на вас.

Мама въздъхна. Мартина настоя мама да принуди Ник да ни каже всичко. Ник лесно можеше да се придума, достатъчно беше да му кажем: „Добре де, съвсем не ме интересува твоята тайна!“ Или „И ти не ме интересуваш! Дума няма да продумам с теб пели три дни!“ Тогава Ник веднага би признал истината.

Мама обаче беше на мнение, че всички хора имат еднакви права. Тя и нас не бе принудила да кажем къде са петдесет и трите комплекта за пясък, нито що за щуротия е цялата тази история с акцията за негърчетата. Тя само каза, че най-важното е сега да се отнасяме мило и любезно с дядо. В противен случай той можел отново да получи удар. Когато устата му се криви и лявата му ръка трепери, лекарят бил казал, че е тревожен сигнал.

Ник беше наистина много досаден. Сега пък зациври какво е станало с петдесет и трите комплекта играчки за пясък. И той иска да има такава колекция и нека нямаме тайни от него.

— И ти имаше тайни от нас! — възразихме ние.

— Но аз дадох честна дума да не казвам! — изхълца той.

— На кого обеща? — попита мама.

Ник я погледна отчаяно. Не му беше ясно дали и това не е част от тайната.

— На татко ли даде дума? — разпитвах го аз. — Или на драгоценния цар?

Ник стисна устни. Погледнах го право в очите. Какво дете е още той! Съвсем не умее да се преструва. В очите му прочетох отговора. Ясно: беше дал дума и на татко, и на цар Краставун.

Мама извика:

— Не тормози детето! То и без това вече съвсем не може да се ориентира в живота!

— Той не е единственият в нашето семейство, който е в такова положение! — отвърнах аз на мама, но оставих Ник на мира. Дори не му се присмях, когато се отправи към стаята на татко с един измит картоф.

В ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА ВСИЧКО СЕ ОБРЪЩА С ГЛАВАТА НАДОЛУ. ПЕРИОДИЗАЦИЯТА НА УЧИТЕЛЯ ПО НЕМСКИ ЕЗИК ХИЧ НЕ ВЪРВИ

Едно е безспорно — в тази глава все пак изтръгвам тайната от Ник. Онова, което последва, бе не обикновена семейна свада, а истински скандал.

Не можех място да си намеря. Все си блъсках главата защо ли дядо така кривеше уста и трепереше. Приближих се до стаята му и се слушах дали хърка. Само тогава спи. Тъй като не чух хъркане, почуках на вратата.

Дядо ми отвори. Седнах на леглото му и казах, че бих желал да поговоря с него. Искам да узная тайната на Ник не от любопитство, а защото, щом устните му така треперят, сигурно тайната е ужасна и трябва да се направи нещо.

Дядо запали цигара. Каза, че Ник му наговорил какви ли не объркани истории. Дядо не можал да разбере всичко, но му станало ясно, че Куми-Ори щял да се пукне от яд, задето поданиците му все още не го викат. За отмъщение искал да ги изтреби. Не може да го направи, защото изобщо какво ли може. Затова татко казал, че той щял да уреди въпроса вместо цар Куми-Ори.

Попитах:

— Какво иска да уреди?

Винаги когато работата става сериозна, преставам да съобразявам.

— Баща ти иска да унищожи куми-оритата в долното мазе — отвърна дядо.

— Не! — извиках аз.

— Ник така каза!

— Но защо иска да го направи? Те нищо не са му сторили! Тъкмо сега строят голямо училище за децата си и не желаят друго освен няколко лопатки, гребла и формички за пясък, както и да живеят в мир.

Разказах на дядо всичко за долното мазе. След това още веднъж го попитах защо татко иска да им стори зло.

— Защото Куми-Ори щял да му подари в знак на благодарност американска кола, централно отопление, плувен басейн и какво ли не.

— Но цар Куми-Ори няма пукнат грош!

Дядо повдигна рамене. И той не можел да си представи как, но не искал да разпитва Ник.

— И как възнамерява да ги изстреби?

— Някак си с вода — измърмори дядо.

Обсъдих всичко с Мартина. И двамата решихме, че няма да дадем мира на Ник, докато не издаде всичко. Дори ако мама е против. Извиках Ник в стаята си и започнахме да го обработваме. Аз — сурово, Мартина — с добро.

— Разкрий тайната или ще те бия до посиняване, мръсно пале! — изсъсках аз.

— Кажи на милата си сестричка — ласкаво го заговори Мартина. — Ако не кажеш, милата ти сестричка няма да ти продума цяла седмица!

Този път суперзаплахата не подействува. Ник си държеше здраво езика зад зъбите. Тогава съвсем навреме ми хрумна изпитаният метод „Хич не вярвам на измислиците ти!“ и подхвърлих:

— Цар Куми-Ори не може да подари нищо на татко. Този малък подлец няма пукната пара!

Този път Ник се хвана на въдицата:

— Цар Куми-Ори няма нужда от пари, ако искаш много да знаеш! Негов приятел е императорът Куми-Ори от застрахователното дружество. А императорът държи в ръцете си генералния директор на дружеството. Генералният директор ще възнагради татко с директорски пост и тогава татко ще може да си купи всичко сам!

Глътнах си езика. Мартина побеля от яд, а Ник позеленя, защото осъзна, че се е раздрънкал.

— А как татко ще изстреби в мазето куми-оритата? — полюбопитствува Мартина.

Но от Ник повече нищо не можеше да се изкопчи. Оставаше ни само едно. Подбрахме го и го замъкнахме в мазето.

— Ах, ти, малко изчадие под образа на брат! — процедих през зъби аз. — Сега ще отидем на гости на поданиците. Нека се запознаеш с тях, преди добрият ти татко и добрият ти цар да са ги унищожили.

Ник не искаше. Страх го беше от мазето, страх го беше и от лошите поданици. Каза, че ще се развика, докато дойде мама. Но не успя, защото Мартина му запуши устата. Аз взех големия фенер. Завлякохме Ник, макар и да се дърпаше, в долното мазе. Той трепереше от глава до пети — от страх или студ, не можах да разбера. Мартина стоеше неотлъчно до него.

Приближих се до голямата дупка и извиках в нея:

— Водя ви сестра си и брат си! Искат да се запознаят с вас!

Петте куми-орита се показаха от голямата дупка. Поклониха се и казаха:

— Добър ден, приятели!

Другите куми-орита също излязоха от дупките си и любезно кимнаха. В ръцете си държаха лопатки и гребла, бяха потни и радостни. Едно малко, кръгличко, тъмносиво куми-ори възкликна:

— Здравей, приятелю! Благодарение на твоите лопатки днес завършихме детската градина.

Друго — слабичко, сивичко, дългичко — добави:

— Скоро ще завършим и училището!

А едно кафяво, на сиви петна, заяви:

— Утре ще прекопаем картофената нива, за да се родят хубави картофи и децата ни да бъдат сити.

После куми-оритата ни показаха дупката училище.

— Децата, елате при нас, моля! — извика в дупката едно куми-ори.

В дупката се чу кикот и шумолене. И оттам се изтърколиха много мънички, снежнобели куми-орита. Имаха светлосини очи и розово-червени бузки с нежно лилави устни.

Ник не можа да се стърпи:

— О, колко са милички! Та те са много по-симпатични от белите мишки!

— Във всеки случай по-мили са от твоя Краставун! — казах аз.

Но Ник изобщо не ме чу, защото се просна по корем и заигра с куми-орчетата.

Куми-оритата бяха толкова бодри и весели, че не посмях да им разкажа за татко и за Краставуна. Те крояха планове и бяха изпълнени с надежди. Едно от голямата дупка ми разказа:

— Приятелю, след една година няма да познаеш нашето мазе!

И след това ми описа какво смятат да построят и какво ще си набавят за храна.

— Никой от нас няма вече да гладува — каза той.

— А с твоите инструменти ще можем така добре да строим своите дупки, че през зимата няма да мръзнем — каза друго от голямата дупка.

Мартина ме дръпна за ръкава. Тя пошепна:

— Е, кажи им де!

Изкашлях се, но не знаех как да започна, а беше ме и срам заради татко.

— Е, хайде, казвай де! — настоя Мартина.

— Какво трябва да ни кажеш, приятелю? — попита едно от петорката от голямата дупка.

Не можех повече да крия:

— Моят баща и бившият ви цар! Искат да ви изтребят!

В зимника изведнъж настъпи тишина. Куми-оритата се притиснаха едно към друго. И ако само бегло ги погледнеш, човек би ги взел за голяма купчина картофи. Но аз не свалях очи от тях и видях, че се тресат от страх.

След малко едно от петте от голямата дупка си проправи път към мен и попита:

— Какво са замислили твоят баща и последният от династията Подземни?

Ник все още лежеше на земята. Той държеше две куми-орчета и нежно им духаше в розовите нослета, а децата се смееха.

— Ник, слушай! — извиках аз. — Сега трябва да ни кажеш какво са наумили татко и Краставуна, за да направим нещо. В противен случай малките, нежни, белички куми-орчета скоро ще бъдат мъртви.

Ник седна и преглътна няколко пъти. След това погледна малките куми-ори на дланта си и каза:

— Утре или в други ден те ще пробият водопроводната тръба в горното мазе. Водата ще потече тук, ще залее всичко — и дупките за жилища, и всичко останало. А куми-оритата не можели да плуват —

така каза царят. Ще го направят в ден, когато татко е свободен. След това татко към обяд ще отиде в горното мазе и ще се престори, че случайно е открил спуканата тръба. Ще повика пожарната. Тя ще дойде и ще изпомпа водата от долното мазе. Но дотогава всички куми-орита ще се издавят.

Куми-орито, което бе задало въпроса, се обърна към другите и каза:

— Моля, граждани, запазете тишина!

Куми-оритата и без това бяха съвсем притихнали. Бяха посивели от страх. Само малките бели дечица продължаваха да играят с Ник.

— Граждани, как да се защитим? — попита един от петимата.

Първият каза:

— Може би да се научим да плуваме!

Вторият предложи:

— Или да построим лодки!

А третият:

— Или здраво да залепим вратата!

Но стигнаха до извода, че всичко това е съвсем безсмислено. Нима такива дребосъчета могат да се научат за един ден да плуват? Пък и къде ще тренират, щом няма вода? И лодки не могат да се построят толкова бързо. Как ще залепят старата прогнила врата, така че през нея да не прониква вода? Изключено! Мартина им предложи по време на наводнението да се преместят в горното мазе и да се укрият там. Но куми-оритата поклатиха глава и едно от тях каза:

— А когато се върнем, всичко ще е разрушено!

— И детските градини, и училището! Всичко! Мазето ще бъде пълно с кал. Дупките за жилища ще бъдат затлачени, а картофите, единствената ни храна, ще изгният в земята. Как ще живеем тогава?

Едно малко, дундесто куми-орче ме попита:

— Кажи ни, приятелю, защо баща ти иска да помогне на последния от династията Подземни?

Аз разказах за императора от застрахователното дружество и за директорския пост.

Каква врява и вълнение сред гражданите куми-ори! Те завикаха един през друг:

— Този подъл лъжец! Този проклет Подземни! Този отвратителен мошеник!

Тогава узнахме, че в целия свят вече не е останал нито един император Куми-Ори, няма дори цар. Те били последните, които изгонили своя.

Най-дългото, слабо куми-ори ни обясни:

— Куми-оритата не могат да живеят в бетонирани мазета. Необходими им са пръст, глина и влага. А мазето трябва да е толкова дълбоко, че да няма никакъв прозорец.

Петнистото куми-ори каза:

— Колкото до мазето в службата за автомобилни застраховки, аз съм много добре осведомен. Избягах оттам преди десет години. Всичко е бетонирано, без капка влага. Не може да се изкопае нито една дупка. Направо се съсухряш. И картофи не никнат. Разумните куми-ори отдавна го напуснаха. Останаха само няколко и те се изродиха, напълно изсъхнаха и станаха снежнобели. Ядат старите документи, натрупани в мазето, живеят в цепнатините между планините от папки и са напълно смахнати. Отучиха се и да говорят, а не могат и да ходят. Търкалят се в мазето и издават кресливи звуци. Освен това често се преследват едно друго и взаимно се изстребват!

Останалите куми-ори кимнаха в знак на потвърждение.

— И не могат ли да направят татко директор? — попита ги Ник.

— Могат да го направят директор, колкото и ние! — извика едно куми-ори, цялото на ивици.

Мартина каза:

— Нищо няма да ви се случи! Заклевам се! Или татко ще разбере, че се е заблудил, или... — не знаеше как да завърши.

— Или ние ще му попречим! — твърдо заявих аз.

— Честна дума! — добави Ник.

Нашето обещание успокои куми-оритата. Те ни благодариха най-доверчиво. Естествено, за дребосъчетата ние изглеждахме невероятно големи и силни. Сигурно си мислеха, че за нас е играчка да ги защитим. Не познаваха нашия татко.

Докато се изкачвахме по стълбата на мазето, Мартина въздъхна:

— Да попречим на татко! Като че ли е много лесно!

Ник пухтеше след нас по високите стъпала. Той заяви:

— Ами, разбира се, че е лесно! Ако нищо друго не помогне, ще седна в долното мазе и няма да мръдна оттам. Тогава татко не може да спуска тръбата. Няма да ме удави, я!

Бяхме в горното мазе, когато чухме, че татко вкарва колата в гаража.

— Напред, на бой! — извиках аз, а след това се обърнах към Ник: — Ти стой настрана.

Ник поклати глава.

— Хич не ме е страх от татко!

Ех, защо не можех и аз да кажа същото!

Тъкмо когато отворихме вратата на мазето, татко бутна входната врата. Двете врати са една срещу друга. Татко се вторачи в нас, но не каза нищо. Посегна да закачи палтото и шапката си. Но тъй като се бе вперил в нас и не гледаше закачалката, палтото падна, а след него и шапката.

Татко изобщо не забеляза и продължи втренчено да ни гледа.

Мартина проговори:

— Идваме от долното мазе.

Татко продължаваше да мълчи. Тогава аз извиках, но гласът ми прозвуча толкова дрезгаво и сурово, че не можах да го позная:

— Бяхме при куми-оритата и им казахме какво си намислил!

Ник изкрещя:

— Не бива да ги давиш! Те имат бели дечица с лилави устенца!
Татко, все още не бе продумал. От кухнята излезе мама.

— Какво се е случило? — попита тя.

— Нищо — измърмори татко.

В този миг в мен нещо като че ли се отприщя. Изкрещях:

— Нищо ли не се е случило? Освен че татко се кани да спуска водопроводната тръба! Само че нека не си въобразява, че ще стане директор, защото в осигуряването няма император! Там всичко е бетонирано! Съвсем напразно иска да издави куми-оритата!

Хвърлих се на врата на мама и заплаках. След това Мартина ми каза, че съм треперел като компресор. Мама ме милваше и мълвеше:

— Хайде, хайде! Хайде де!

Постепенно се успокоих. Пуснах мамината шия. Мартина уговаряше татко. Аз ѝ се притекох на помощ и също започнах да го увещавам. Присъедини се и Ник. Когато си толкова развълнуван, колкото бяхме ние, за съжаление ти идва наум само половината от това, което искаш да кажеш, но затова пък го казваш два пъти по-високо. Така и не успяхме да убедим татко с разумни доводи. Мама също се намеси и се развика, че не разбира нищо, и що за глупост била тази история със спукването на тръбата. Дойде и дядо. Той обясни на мама за какво става дума, а междувременно ние му разказахме онова, което той още не знаеше.

И пак гръмко и недвусмислено казахме на татко какво мислим за него. И когато най-после мама разбра всичко, тя също каза на татко какво мисли за него, щом се е канел да пробие водопроводната тръба. Дядо допълни, че не разбира какво е сбъркал с възпитанието на татко.

Ето че и Краставуна се появи в антрето, само че се спря на вратата на хола. Не се осмели да се намеси в семейната разправа. Но правеше знаци на татко и чух как му прошепна:

— Гуспадин Хохлимон, приближете мене! Той това нищичко не вярва!

Но татко изобщо не забеляза Краставуна. Той изобщо не повиши глас, не каза нито дума.

Просто се наведе и вдигна от пода палтото и шапката си. Нахлузи палтото си и нахлупи шапката. Мина покрай нас и излезе от къщата, дори без да затръшне вратата. Известно време стояхме

смълчани в антрето. Чухме, че отваря вратата на гаража и потегля с колата.

Мама е склонна да вижда всичко откъм добрата му страна. Твърди, че е оптимист. И този път беше оптимист. Когато татко излезе с колата от градината, тя каза:

— И така, сега ще видите. Татко ви ще обмисли всичко и когато се върне, ще разсъждава нормално.

— Снахичко, от твоите уста в божиите уши! — възкликна дядо с въздишка. И се оттегли в стаята си.

Краставуна продължаваше да стърчи на вратата.

— Измитай се! — креснах му аз.

Краставуна светкавично изчезна.

Ник имаше нещастно изражение.

— Жал ли ти е за него? — попита Мартина.

Ник погледна още по-печално и промърмори:

— Е, обичам го все пак!

— Не всички могат да се обичат! Лошите изобщо не трябва да се обичат! — заявих аз.

Но не бях съвсем сигурен дали имам право.

В ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА ВЕЧЕ НИЩО НЕ МОЖЕ ДА СЕ ПЕРИОДИЗИРА

Ние чакаме. Ние все още чакаме. И, естествено, през това време говорим. Тъй като събитията са малко за цяла глава, ще опиша какво се случи в училище на другия ден. Струва ми се нещо поразително.

За вечеря татко още не се бе върнал. Чакахме го до девет часа, после вечеряхме сами. Мама все още беше оптимист. Тя каза:

— Вижте какво! След като баща ви толкова се забави, той ще е обмислил всичко най-обстойно. Казвам ви, че ще се опомни!

Към единадесет — Ник отдавна беше в леглото — маминият оптимизъм се изпари. Час по час тя поглеждаше часовника и на всеки две минути мърмореше:

— Дано нищо да не му се е случило! Ядосан ли е, кара като луд!

Не говореше за нищо друго, но по лицето ѝ личеше, че си мисли за най-страшни неща.

Дядо даваше вид, че не си представя нищо страшно, но вече два часа не сваляше очи от една и съща редакционна статия. Разбрах, че мисли повече за татко, отколкото за статията.

Изпитвах особено чувство, всъщност две чувства: яд към баща си и страх за баща си. И с всеки изминал четвърт час ядът ми намаляваше, а страхът ми растеше. И ето че в паметта ми изплуваха много приятни спомени, свързани с татко.

Мартина седеше на дивана и си хапеше ноктите. Изведнъж се разхълца:

— Но все пак не можеше да не му кажем!

Мама промълви:

— Разбира се! Та той не може току-така да пробие водопроводната тръба.

В полунощ мама позвъни в полицията. Но там никак не се разтревожиха. Отговориха ѝ само:

— Драга госпожо, ако трябва да търсим всички мъже, които в полунощ не са по домовете си, няма да можем да вдигнем глава от работа!

Мама се опита да им обясни, че татко съвсем не е такъв, че винаги се връща навреме.

А полицаят ѝ отговори:

— Да, да, драга госпожо! Много добре ни е позната тази песен!

Все пак той увери мама, че в цялата, област е станала само една-единствена злополука. Една цистерна се сблъскала с някакъв фолксваген. Тогава мама се успокои и отново стана оптимист. Реши, че татко навярно ще пренощува в някой хотел и там ще дойде на себе си.

— Той е добър човек — каза тя. — Наистина, съвсем не е толкова лош, колкото си мислите! Уверявам ви!

Не ѝ възразихме, но не се и съгласихме с нея. И тогава мама изля цял водопад от думи в негова защита: че на татко никога не му е било лесно, че дядо винаги предпочитал чичо Херберт пред него, че макар и да е толкова умен, татко има отворителна работа, която много го измъчва, че не по своя вина има лош вкус и му се нравят дрехи, които ние не можем да понасяме. Не бил и много стиснат според нея, просто искал да се отървем от дълговете за къщата, затова пестял.

— Длъжни сте да го разберете! — извика разпалено тя.

Мартина се обади:

— И таз добра! Та нали именно ти винаги го упрекваш, че е скъперник!

Тогава мама притихна, а дядо каза, че е време да спим, защото утре сутринта няма да можем да се събудим. Аз наистина бях ужасно уморен. Станах и тръгнах към стаята си, но в този миг вратата на татковата стая се отвори. Как само се зарадвах! За миг ми мина през ум, че татко може би се е върнал и е влязъл през прозореца в стаята си.

Беше обаче цар Куми-Ори. Той ме изгледа възмутено и попита:

— Къде са гуспадин Хохлимон?

— Гуспадин Хохлимон не са тук — извика Мартина.

Краставуна каза:

— Ние гладен! Ние нищичко не получил цял ден!

Той ни гледаше с укор.

Мама посочи към кухнята:

— Покълналите картофи са под умивалника!

Цар Куми-Ори изглеждаше възмутен.

— Ние никога сам! Ние нищичко сам вземе!

— Тогава стой си гладен! — предложих му аз.

Но той не беше съгласен. Затътра се в кухнята, след малко се върна, мина огорчен край нас и влезе в татковата стая, влачейки подире си цяла кесия с картофи.

Въпреки че си легнах късно, се събудих рано. Мартина още не ми беше почукала.

Запътих се към татковата стая и отворих вратата. На пода се въргаляха картофи, а в татковото легло хъркаше Краставуна. Татко го нямаше. Тогава отидох при мама. Мартина беше вече там. Казаха ми, че повторно се обадили в полицията, а оттам позвънили във всички болници. Не намерили татко никъде. Следователно не е катастрофирал.

Попитах:

— Мамо, мислиш ли, че татко иска да се разведе с нас?

Мама не вярваше.

— Баща ви не е такъв — промълви ти. — У него чувството за дълг е дори по-силно, отколкото е необходимо.

После отидохме на училище.

В училище никак не внимавах и даже не си давах сметка какви часове имаме. А по време на третия час направо се изложих. Седя си и си мисля дали татко се е върнал в къщи, дали е дошъл на себе си, и в този миг съседът ми Фридел ме ръга.

— Волфи! — изсъсква той. — Волфи!

Поглеждам го в недоумение.

— Теб извика!

Станах и излязох на дъската. Нямах представа какво ме питат. Шестак — той седи на първия чин — ми подсказва:

— Нарисувай сърце!

Взех тебешира и нарисувах едно голямо сърце на дъската, изцяло заострено в долния край. Всички се разсмяха и разкрещяха като маймуни. Чак тогава осъзнах, че имаме час по биология и е трябвало да нарисувам човешко сърце с предсърдие, камери и клапи, а не шоколадово! Но вече беше късно. Биологът ме отпрати на мястото ми и каза, че трябвало другаде да бляя.

Това ме стресна. Още повече ме стресна новината, че Хазлингер се е върнал и са го мърнали в коридора. Петия час той наистина влезе в класа ни. Изглеждаше повече от ужасно и беше отслабнал поне с десет килограма. Беше лимоненожълт от чернодробната си болест. Седна на катедрата. По-рано винаги стоеше прав по време на урок.

— Ето ме отново сред вас — каза той.

Вероятно се надяваше, че ще му се зарадваме.

Никой обаче не се зарадва, защото младият учител беше веселяк. Тогава Хазлингер се обърна към Шестак.

— Кажете ми, Шестак, какво сте взели, докато отсъствувах.

Титус се опита да го осведоми, но тутакси се обади Берти Славик. Той се развика:

— Моля, господин учителю! Забравихте уравненията и подписите на Хогелман!

Искаше ми се да го пречукам този проклетник. Но Хазлингер го погледна замислено, сякаш се мъчеше да си спомни за какви уравнения и подписи става дума.

Станах и казах:

— Извинете, не знаех, че днес ще дойдете.

Хазлингер ме погледна, а после каза:

— Ах, да! Младият колега, който ме заместваше по време на болестта ми, днес сутринта специално ме уведоми, че не ви смята слаб по математика, а, напротив, за добър ученик! Излезте на дъската, Хогелман, и кажете правилото!

Титус си седна щастлив. Аз излязох на дъската. Смятах и решавах, докато изби звънецът. Сбърках само един път. Колкото по-дълго решавах, толкова по-жълт и изморен изглеждаше Хазлингер. А когато изби звънецът, той се обърна към мен с думите:

— Моля ви, последвайте ме в кабинета по география!

Последвах Хазлингер в кабинета по география. Той винаги прекарва там междучасията и никога не ходи в учителската стая. Хазлингер застана пред един голям глобус и го завъртя:

— Вие много сте напреднали, докато съм отсъствувал, много сте напреднали!

После рече, че е възрастен, а тридесет и седем ученици в един клас не са малко. В миналото и той бил веселяк. Но за съжаление вече не може да обръща всекиму внимание.

Помислих си: „Драги Хазлингер! Не мога да се оплача, че си ми обръщал малко внимание.“

Хазлингер продължи, като междувременно завъртя глобуса:

— И така, Хогелман, разберете ме! Мисля, че младият колега, е, да, сега студентите изучават други дидактически методи, но ако вие... имам предвид аз, сигурно също бих ви...

И понятие нямам какво значи дидактически метод, но разбрах: на Хазлингер му е тъжно... Мисли си, че младият учител ме е научил да решавам и е смутен, че докато самият той ми е бил учител, не съм се научил.

Казах на Хазлингер, че всеки ден съм решавал като побъркан със сестра си, често пъти часове наред.

— Аха, значи така! Със сестра ви! Часове наред! — И допълни: — Виждате ли? Виждате ли, млади момко? Който се учи, той ще сполучи!

И отново завъртя глобуса.

Не знаех дали трябва да остана, или да си тръгна. Тъкмо се канех да го попитам, и той заговори:

— Искате ли да станете дежурен в кабинета по география?

Всъщност не исках да ставам какъвто и да е дежурен, защото нямам желание да бърша праха по глобусите и да окачвам картите, но не можех да се откажа от почетната длъжност.

Трябваше да отговоря „да, да, с удоволствие“.

Хазлингер ми показва как най-добре се разгъват картите и как внимателно да избърсвам глобусите, как се поставят релефите в шкафчето, за да не се повредят. При това той ми разказа, че досега е имал много прилежен и мил дежурен, но за съжаление той е от учениците, които пътуват. Всяка сутрин идва с влак на училище,

защото живее много далеч, а сега влакът му тръгва по-рано обратно и той ще го изпуска, ако трябва да се занимава и в бъдеще с глобусите.

Хазлингър внезапно ме погледна и попита:

— Но вие, Хогелман, надявам се, че не сте принуден да пътувате? Така ли е, или не?

— Аз! Не, не! Н-н-е-е — заекнах.

— Далеч ли живеете от училището? — попита Хазлингър.

— Не! — отвърнах аз. — Живея на ъгъла, до старата църква.

— Какво съвпадение! — каза Хазлингър. — Там, наблизно, живея и аз.

Излязох като замаян от кабинета по география. Помислих си: „Хазлингър няма и понятие къде живея. Значи ме е мразел чисто по даскалски.“

Ако не се тревожех за татко, може би щях да се почувствувам напълно щастлив. Ех, все пак бях мъничко щастлив. Взех си чантата от класната стая, където вече нямаше никой. Разговорът с Хазлингър беше продължил много.

Полетях от третия етаж надолу по стълбата. Кимнах на гипсовите бюстове на класиците покрай стълбите, а когато стигнах долу в преддверието, наричано от добрите ученици „аула“, се спрях и високо извиках: „Бе-е-е!“

Огнярят на училището, който пали печките, мина край мен.

— Яд ли те е нещо, та блееш така? — ме попита той.

— Съвсем не — отвърнах аз. — Училището не е толкова загубено, колкото си мислим понякога!

Той ми отвърна, че трябвало да ми се падне да чистя мръсотииите в училището и да паля печките. Тогава съм щял да разбера колко е загубено.

Мартина ме чакаше на портала. Каза, че не искала да се връща сама у дома, защото я било страх да не би татко все още да не се е прибрал. Искях да разкажа на Мартина за Хазлингър, но не успях, защото тичахме. Друг път винаги са ни трябвали най-малко дванадесет минути до в къщи. Този път стигнахме за седем.

ЧАСТ ОТ ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА ЩЕ НАПИША КАТО ПИЕСА

Защото в тази част говорят Лавуга и Ливка и ми се струва, че с помощта на двоето могат да икономисам станалите вече досадни „той каза“, „той беше казал“ или „той мисли“. Ще започна нормално, без двоеточие.

Както вече казах, стигнахме до нас за седем минути. Мама чакаше пред вратата и ни посрещна с думите:

— Всеки миг ще докарат баща ви!

— Как тъй — ще го докарат? — попитахме в един глас Мартина и аз.

Мама беше много разстроена. Сама не знаела, обясни тя, като си гризеше нокътя на палеца.

— Ливка и Лавуга позвъниха и казаха, че ще го докарат, но нямало защо да се тревожим — обади се Ник.

— Нужен му бил покой — изхлипа мама, — и това казаха Ливка и Лавуга. Нищо повече!

Не след дълго пред къщата ни спря кола. От нея слязоха Ливка и Лавуга. Те работят заедно с татко. Отдавна ги познавам. Ливка е веселяк, а Лавуга — смешник. Двамата заедно измъкнаха татко от колата. Татко беше много блед, с две дълбоки драскотини на лицето. Ливка и Лавуга го крепяха. Застанаха от двете му страни и преметнаха ръцете му през вратовете си. Така го довякоха до дивана във всекидневната. Мама подпираше ту отзад, ту отпред.

Татко се свлече на дивана. Мама с мъка съблече палтото и сакото му и му събу обувките. След това го покри с едно вълнено одеяло.

— Искаш ли да пиеш нещо? — попита го тя. — Или да ти направя компрес на главата?

Татко не можеше да каже дали иска да пие и дали иска компрес, защото почти тутакси заспа, като хъркаше и от време на време простенваше.

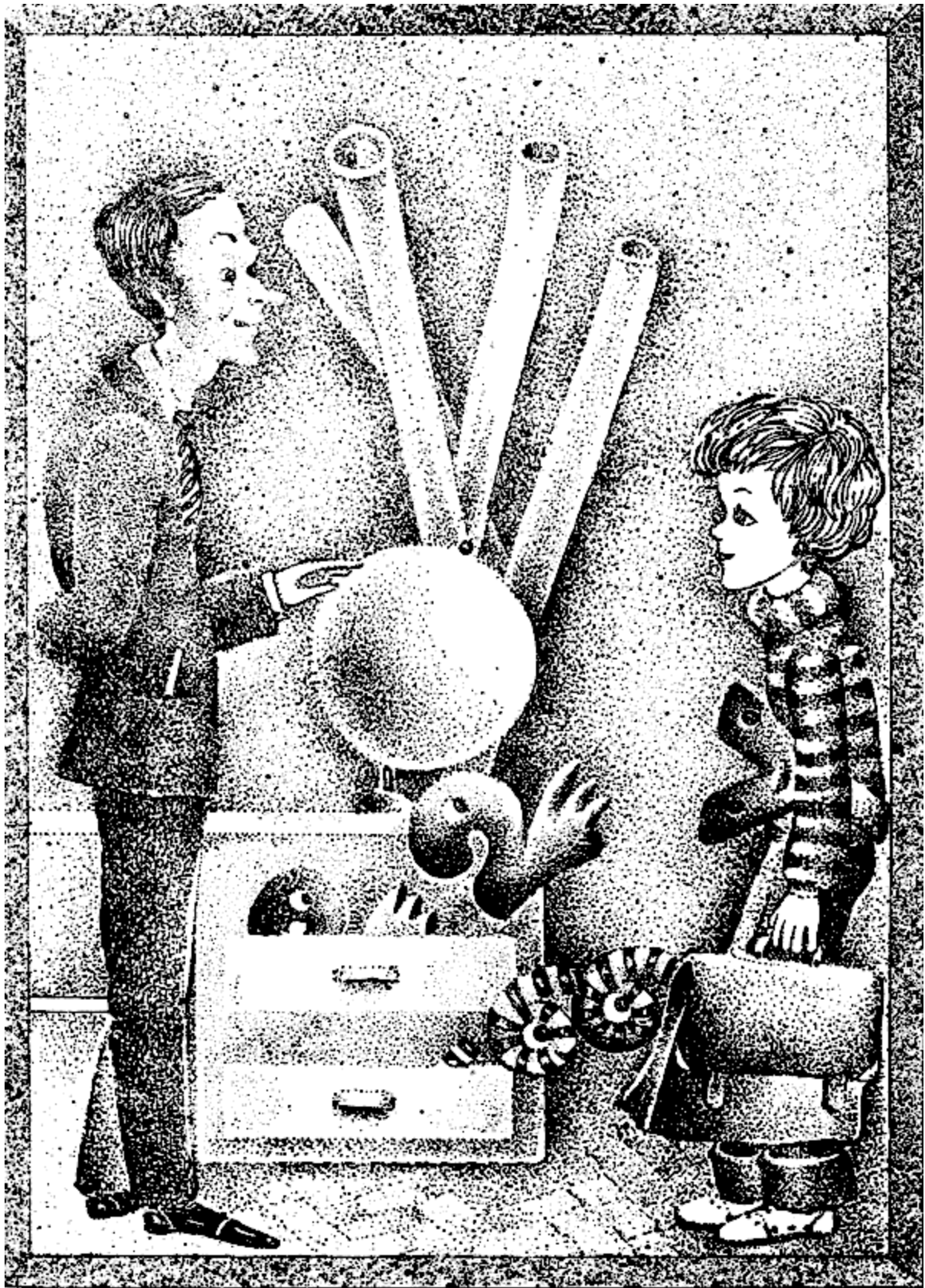
Мама помоли Ливка и Лавуга да седнат. Тя, дядо, Лавуга и Ливка седяха около голямата маса. Ние с Мартина се настанихме на килима. А Ник се намести на дивана, в краката на спящия татко.

Остана до татко също както кучето на господин Хавличка, когато господин Хавличка се пече на слънце в градината си.

Ник напомняше ангела хранител от католическите календари, надвесен обикновено над детските креватчета. Струва ми се, че всички се радвахме, че Ник така усърдно бди над татко. Така нямаше да се разбъбре. Иначе би казал на Ливка и Лавуга неща, които е по-добре да си останат в семейството.

Мама попита Ливка и Лавуга какво всъщност се е случило. Предложи им и по едно уиски. Лавуга каза, че не може да пие, защото шофира. Тогавя мама му поднесе кока-кола. Но Лавуга все пак изпи малко по-късно уискито и остави колата.

А сега ще напиша какво ни съобщиха Ливка и Лавуга, като пропусна, че от време на време на заден план татко простенваше, Ник му оправяше одеялото, а Лавуга междувременно омете купата с бисквити. Няма да описвам всичко това поотделно, нито че мама току стенеше „обожеобожеобоже“.

Разказ на колегите Ливка и Лавуга

(Впрочем Ливка е нисък и слаб, а Лавуга — висок и също слаб.)

Лавуга. И така, мила уважаема госпожо, въпросът е труден за обяснение. Днес в девет часа аз с папките...

Ливка. Уважаеми колега, не ви ли се струва, че трябва да започнем от снощи?

Лавуга. Да, имате право. Може би тогава вие? Вие сте винаги точен...

Ливка. Вчера, в края на работния ден, колегата Хогелман беше все още много бодър.

Лавуга. Наистина, наистина, уважаема госпожо. И аз мога да потвърдя. Колегата Хогелман ми разказа дори долу в хола един анекдот, прекрасен анекдот!

Ливка. Каза ми, че веднага си тръгва с колата за дома. Но, изглежда, нещо не било в ред, защото само след половин час отново дошъл в службата.

Лавуга. Само че, естествено, вчера не знаехме това. Днес сутринта ни го каза нашият портиер, господин Бьок. Във всеки случай тази сутрин влязох с една много сложна преписка в кабинета на колегата Хогелман. Обаче колегата Хогелман не беше в стаята си! Дамата, която седи в приемната, госпожа Каспарек, ми каза, че господин Хогелман още не е дошъл. Но на мен ми бе необходим незабавно един формуляр за преписката и предполагах, че мога да го намеря на бюрото на колегата Хогелман. За съжаление нямаше формуляр.

Ливка. Колега Лавуга, моля ви, това не интересува госпожа Хогелман. Накратко, колегата Лавуга забелязва, че в стаята са шапката и палтото на вашия съпруг!

Лавуга. Всичко това се стори много странно на мен и на Каспарек. И докато се чудехме, телефонът иззвъня. Беше портиерът Бьок. Каза, че искал да помоли господин Хогелман да му върне връзката ключове, която взел предишната вечер от него. Ние с Каспарек съвсем се объркахме.

Ливка. Каспарек и Лавуга дойдоха в моята стая и ми разказаха всичко. След това отидохме при Бьок, за да го разпитаме. Хогелман се върнал след края на работното време, когато всички си били отишли.

Най-напред се отбил в своята стая. После се върнал при Бьок и го помолил да му даде ключовете от мазето.

Лавуга. Бьок твърдеше, че колегата Хогелман бил много ядосан, гледал мрачно и изглеждал едва ли не болен. Говорел си сам нещо такова...

Ливка. „Трябва да видя с очите си.“

Лавуга. Бьок попитал колегата Хогелман какво трябва да си спомни, но вместо отговор той го погледнал много учудено...

Ливка. После обяснил: „Господин Бьок, струва ми се, че съм по следите на ужасна измама!“

Лавуга. Колегата Хогелман се отправил с връзката ключове надолу към мазето, а Бьок отишъл да полива цветята. Когато се върнал, помислил, че Хогелман вече си е отишъл и по невнимание е взел със себе си ключовете. Във всеки случай мисълта за мазето не го занимавала повече.

Казвам на Бьок, че познавам коректността на господин Хогелман: никога в живота си господин Хогелман няма да сложи по невнимание връзка ключове в джоба си, няма да забрави палтото си и на следващия ден, да не се яви и на работа!

Ливка. Тогава Каспарек извика уплашено и каза, че може би е получил удар в мазето! Затичахме се презглава натам — Лавуга, Бьок, Каспарек и моя милост. Вратата на мазето зееше широко...

Лавуга. И ако мога така да се изразя, пред нас се разкри истинска картина на опустошението и ужаса. Мога да кажа, че беше направо кошмарно?

Ливка. Купищата папки бяха съборени от лавиците, всички документи разпръснати по пода и навсякъде се търкаляха разкъсани хартии и писма!

Лавуга. Освен това отвред долиташе странно шумолене и пукане.

Ливка. Хартията шумолеше! Така че не беше кой знае колко страшно.

Лавуга. Скъпи колега! От четиридесет години живея с папки. Много добре познавам естествения шум на хартията. Колкото до шума в мазето, той бе необикновен. Там се чуваше някакъв звук... един много особен звук.

Ливка. Може би сте чули цвърченето на някой плъх? В мазето сигурно има плъхове. По-голямата част от папките бяха огризани!

Лавуга. Тъй или иначе, аз се запромушвах през хартиите. Беше много трудно. Освен това от изгризаните планини от папки валяха книжни парцалчета. През това време все виках: „Колега Хогелман! Колега Хогелман! Тук ли сте?“ Изведнъж чух, че някой стене. Студени тръпки полазиха по гърба ми! Истински студени тръпки!

Ливка. После той го намери и ни извика, че го е открил.

Лавуга. Наистина! Намерих го! Всъщност намерих само краката му. Подавах се под грамада папки. Тогава извиках: „Господин Хогелман! Вие ли сте?“ Изпод планината от папки някой простена.

Ливка. Така изровихме колегата Хогелман. Той беше в съзнание, но в пълен душевен смут и кой знае защо, устата му беше натъпкана с хартии. Извадихме ги от устата му.

Лавуга. И тогава колегата Хогелман започна да говори много несвързано, страшно несвързано. Като че ли бълнуваше. Мърмореше: „Те наистина нямат никакъв император! Те са луди! Наистина нямат император!“

Ливка. И освен това все повтаряше: „Измама! Измама! Измама!“

Лавуга. А когато изровихме колегата Хогелман, се случи нещо ужасно. Каспарек изведнъж закрепва като... с една дума, неистово.

Ливка. Нещо я беше ухапало. Необяснимо, но беше така. Каспарек измъкна крака си изпод папките. Целият беше в кръв. Тя с писък се заклати между хартиите и изчезна от мазето.

Лавуга. Знаете ли, трудно се ходи, когато по пода са разпръснати хартии. Най-сетне извлякохме колегата Хогелман горе и той пак заприказва несвързано.

Ливка. Той извика: „Бързо! Бързо! Иначе те ще се върнат! Колеги, бързо! Страшилищата ще се върнат!“

Лавуга. Когато вече го бяхме измъкнали от мазето, той изстена: „Колеги, вие дойдохте в последния момент“. След това изгуби съзнание.

Това ни разказаха Лавуга и Ливка. Двамата изпиха още по едно уиски и изядоха последните бисквити. В същото време обясниха, че вероятно е станало така: татко сигурно е бил по следите на някаква измама, свързана с автомобилните застраховки, някаква стара история, и затова се е върнал още веднъж в службата. Вероятно е търсел нещо в мазето между старите папки. Там сигурно му е станало лошо и той е изпаднал в безсъзнание. За жалост са дошли плъховете и когато татко

се е върнал в съзнание, е получил шок, защото те наистина са ужасни гадинаи.

— Жалко само — каза Лавуга, — че такива честолюбиви колеги, като господин Хогелман, никога не се доверяват никому, когато се натъкнат на някакъв случай. Иначе отдавна щяхме да го намерим.

Мама допълни, че наистина е много жалко.

И ние всички побързахме да уверим Ливка и Лавуга, че плъховете са наистина ужасни гадинаи и че само те са виновни.

Ливка каза, че за Дружеството за автомобилни застраховки този случай ще бъде поучителен. Още днес ще напръскат с ДДТ или някакъв друг препарат. Лавуга добави, че директорът е помолил да предадат на татко бързо да оздравява, защото дружеството се нуждае от такива работливи и добросъвестни чиновници като него.

Най-после Ливка и Лавуга си отидоха и аз можах да изпия колата на Лавуга.

ТОВА Е ПОСЛЕДНАТА, ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Добре е, че историята все пак приближава към своя край. Утре ще ми свалят гипса от крака и тогава едва ли ще имам време за писане. В последната глава ще разкажа как Ник ни помогна да излезем от заплетеното положение.

След като Ливка и Лавуга си отидоха, мама загледа татко. Сега той стенеше много по-малко. Тя повика нашия лекар Биндер, който веднага дойде, нали живее само през две къщи. Той измери пулса на татко, кръвното налягане и температурата му. Татко се събуди за малко, огледа се уморено и промълви:

— Слава богу, у дома съм!

И тутакси пак заспа.

Доктор Биндер каза, че пулсът, кръвното налягане и температурата му били нормални. След това светна с фенерче в очите му. Преди това, естествено, повдигна клепачите му, защото очите на татко бяха затворени. От някои реакции доктор Биндер заключи, че татко има мозъчно сътресение. Не много леко, не и тежко — средно. Предписа му пълен покой. Компрес на главата нямало да навреди, но вероятно го каза само заради мама, защото познава манията ѝ за компреси. А на тръгване ѝ каза:

— Вашият скъп съпруг, уважаема госпожо, вероятно след време няма да си спомня нищо за злополуката. При мозъчно сътресение обикновено е така. Може би дори ще има празнини в паметта.

— Би било чудесно! — неволно възкликна мама.

— Как така чудесно!? — смая се доктор Биндер.

Наложи се мама да обясни, че имала предвид нещо съвсем друго. Дядо взе да си бърше носа с космата кърпа, за да прикрие усмивката си.

Доктор Биндер добави:

— Постарайте се да задавате по-малко въпроси на вашия скъп съпруг, докато се съвземе. Затъмнете стаята, дръжте се мило и любезно с него. Той се нуждае от много внимание!

След това дядо заяви, че трябва да свикаме семеен съвет. Влязохме в кухнята, за да не смуцаваме татко, а и ние да бъдем спокойни. На всички ни бе съвсем ясно какво трябва да обсъдим, но никой не искаше да започне. Най-после дядо каза:

— И така, баща ви се върна. Той издържа изпитанието и скоро ще оздравее, но преди да оздравее, ние трябва да уредим въпроса докрай.

Вероятно на Ник все още не му беше ясно какво трябва да обсъдим, защото попита:

— Какво значи да уредим въпроса докрай?

— Краставуна! — поясни мама.

— Краставуна трябва да се махне! — извика Мартина, а ние с дядо кимнахме.

Но как най-добре да се отървем от Краставуна, тъй и не измислихме. Мама се съгласи, че цар Куми-Ори трябва на всяка цена да изчезне, но добави, че самата тя не можела да стори зло дори на муха, а камо ли на кратуната. Не искала да му направи нищо лошо, та нали човек трябва да бъде толерантен и добър!

Дядо беше на мнение, че с толерантност и доброта няма да се справим с цар Куми-Ори, но не даде никакво приемливо предложение. Стигнахме до компромиса: да оставим тази нощ татко на дивана във всекидневната, а Краставуна да заключим в неговата стая. Не искахме татко да се срещне още веднъж с цар Куми-Ори. След съвета Мартина си облече най-хубавата рокля, нави с машина бретона си, защото така се харесвала на Курти Станек. Щеше да ходи на кино с него.

Мама каза, че не е много сигурна дали на татко ще му бъде приятно, ако Мартина отиде на последната прожекция.

Мартина обаче заяви:

— Първо, утре нямаме училище, тъй и тъй няма да си легна рано. Второ, трябва да се поразведря. И трето, Курти няма дълги коси!

По начина, по който произнесе името „Кууууртиии“, ми стана ясно, че той е приемникът на Алекс Бергер.

И дядо излезе с Мартина. Искаше да отиде в кафенето и да прегледа чуждите вестници от последната седмица. Мама се оплака, че днешният ден бил много напрегнат за нервите ѝ. Взе прахче за сън и си легна. Преди това зави татко с още едно одеяло.

Двамата с Ник останахме в кухнята. Откровено казано, предпочитам да отида в стаята, си и да дочета криминалето, което бях започнал още преди месец. Ник обаче ме гледаше така печално и смутено, че реших да не го оставям сам. Опитах се да се пошегувам с него, но не му беше до шега. Гледаше втренчено пред себе си и внезапно каза:

— Знаеш ли, Волфи, трябва да изляза за малко!

— Да не си луд! Дребосъче като теб не може да излиза в осем и половина вечерта.

— Трябва да изляза! — настоя Ник.

— Съвсем не трябва, щурчо — казах аз.

Ник ме погледна едва ли не враждебно. И тогава изведнъж разбрах колко лошо се държа и колко отвратително разговарям с него! Също като възрастен, мина ми през ума. И си дадох сметка колко е лесно да си лош.

— Прощавай, Ник. Не си щурчо — казах му аз. — Наистина ли трябва да излезеш?

Ник кимна.

— Мога ли да те придружа? — предложих му аз.

Ник поклати отрицателно глава.

— Ще се забавиш ли?

— Не, само четвърт час!

— Честна дума?

— Честна дума! — обеща Ник.

После излезе от кухнята. Проследих го с поглед през откренатата врата: отиде в малкия килер и се върна с детската

раничка. След това отвори шкафа под умивалника и я напълни с прорасли картофи. Не погледна към мен, а и аз се престорих, че не му обръщам никакво внимание. Тогава Ник излезе с раничката и затвори вратата подире си. Останах да го чакам. Нищо не чувах. След около минута нещо скръцна в антрето. Колелата на количката за кукли. Долових хленчещия глас на Краставуна:

— Ние това никак не желае! Съвсем не желае! Ние иска тук остане!

А после гласът на Ник:

— Съжалявам, но няма как!

Надзърнах през прозореца. Навън беше тъмно. Само осветеният кухненски прозорец хвърляше огромно светло петно върху пясъчната пътека към градинската врата. Ник тръгна по светлата ивица. Той тикаше пред себе си количката. В нея с корона на глава и раничка на гърба седеше цар Куми-Ори.

После двамата потънаха в мрака. Аз останах до прозореца, чаках и гледах часовника. Точно след петнадесет минути Ник се появи в светлото петно с количката за кукли. Но сега тя беше празна.

Заклучих вратата на къщата след Ник. Бях решил изобщо да не го питам каквото и да било, ала не се сдържах.

— Къде го откара?

Ник прошепна:

— Не искаше да си отиде. Не можеше да разбере, че вече не е желан. Озлоби се и взе да ругае. Оставих го пред прозорчето на едно мазе. Така миришеше на мухъл, че сигурно ще може да вирее там. После бързо изтичах към къщи!

Погледнах възхитено Ник. Тогава забелязах, че цялата му буза е одрана.

— Одраска ме, когато го вдигах от количката — обясни ми той.

Изкуших се да му кажа: „Ала-бала-ница...“, но веднага си помислих, че Ник се държа като голямо момче. И затова само го подканих:

— Хайде! Ела да спим!

ПОСЛЕСЛОВ

Ако все пак някой се интересува: татко оздравя. Само от време на време има главоболие. Сега седи във всекидневната и спори с дядо кой от двамата е абониран за по-добър вестник. Отново ходи на работа. Получи похвала от директора на застрахователното дружество, защото благодарение на неговия нещастен случай забелязали нашествието на плъховете. Така успели в последния момент да спасят най-важните книжа.

Дали татко действително е имал мозъчно сътресение, не е много сигурно. Аз мисля, че не. Едно е безспорно — татко много добре си спомня всичко. Само че се прави, че нищо не помни, защото му е неприятно. Аз обаче го наблюдавах. Още първия ден, щом можеше да става, претърси цялата си стая, отвори всички шкафове, измъкна всички чекмеджета, гледа под леглото си. И все си мърмореше под носа:

— Къде е измамникът? Къде е мерзавецът? Ах, само да ми падне!

Дожаля ми за татко. Казах не на него, а просто ей така, като гледах през прозореца:

— Ник отпрати Краставуна! Веднъж завинаги!

Татко не отговори нищо. Само дълбоко въздъхна и пак си легна. И мигом заспа.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.